

Komunitator

Časopis KONCERNA KOLEKTOR Letnik 14 Jesen 2014

številka
72

Investicije v vrtec
Medgeneracijski center v Domu upokoјencev Idrija
Dan znanja

Spoštovane občanke, cenjeni občani,

odločitev za tretjo kandidaturo ni bila lahka, vendar so me številne vaše vzpodbude prepričale, da dokončam že začete projekte, ki so vezani na znatna sredstva iz skladov Evropske unije.

Za naš nadaljnji razvoj je ključnega pomena ustvariti gospodarsko uspešno in socialno varno okolje. To bomo dosegli z novimi investicijami na področju gospodarske, cestne in komunalne infrastrukture. Moj cilj je občina z uspešnim, visokotehnološkim gospodarstvom, razvijajočimi se storitvenimi in družbenimi dejavnostmi, občina prijaznih in zadovoljnih ljudi.

Bojan Sever

SD

SOCIALNI
DEMOKRATI

Prva volilna enota

Bojan Režun, univ. dipl. ing. geologije, podžupan, **Majda Troha**, dr. medicine, specialistka šolske medicine, **Blaž Pavšič**, študent, **Melita Gantar**, dr. dentalne medicine, **Branko Lapajne**, strojni tehnik, **Ana Ogrič Lapajne**, dr. medicine, specialistka interne medicine, **Urban Kodela**, študent, predsednik Mladega Forumu Idrija-Cerkno, **Nevenka Podobnik**, gimnazijska maturantka, direktorica podjetja, **Peter Lapajne**, univ. dipl. ekonomist, podjetnik, **Ivana Frančiška Leskovec**, univ. dipl. ekonomistka, predsednica Turističnega društva Idrija, **Mirko Lukan**, rudarski tehnik

Druga volilna enota

Špela Kokalj, dipl. ing. strojništva, **Stojan Lukman**, dipl. inž. strojništva, **Jana Avdič**, gimnazijska maturantka, **Robert Šinkovec**, mag. poslovnih ved, vodja proizvodnje, **Ivan Jereb**, rudar, poveljnik občinskega štaba civilne zaščite

Tretja volilna enota

Silva Gostiša, upokojenka, **Ernest Demšar**, sociolog, **Alenka Cvetaš**, profesorica angleščine, **Janez Tavčar**, krovec, **Katarina Kurinčič**, predmetna učiteljica



Odgovornost za prihodnost!

Cerkljanke in Cerkljani!

Že vrsto let sem aktiven na področju društvenih in družbenih dejavnosti. V tem času sem dodobra spoznal posebnosti in problematiko delovanja v našem okolju. Kot mlademu nadobudnemu gledališčniku mi je bila dana priložnost, da sem si sam zastavljal svoje cilje. Danes mladi pogrešajo vključenost v okolje, v katerem delujejo. Svojim najbolj ustvarjalnim letom prepuščajo, da tečejo mimo njih.

Združimo potencial mladih z izkušnjami starejših, izkoristimo prenos znanja ter skupaj ustvarimo pogoje za nadaljnji razvoj naše lokalne skupnosti. Tu smo, da poiščemo rešitve in najdemo skupno pot.

Gašper Uršič

SMO TAKI,
KOT SMO.

www.smotakikojsmo.si

SD

SOCIALNI
DEMOKRATI

Prva volilna enota

Ivan Makuc, lesarski tehnik, samostojni podjetnik, **Marija Lapanja**, poslovna sekretarka, **Stanko Makuc**, gradbeni tehnik, ekološki kmetovalec, **Dr. Vesna Čuk**, profesorica zdravstvene vzgoje, višja pred. na Fakulteti za vede o zdravju Univerze na Primorskem, **Albert Mavri**, kovinostrugar

Druga volilna enota

Antonija Dakskobler, dipl. ekonomistka, **Dr. Franc Lahajnar**, doktor elektrotehnike, **Zdenka Verbič Makuc**, podpredsednica Društva upokojencev Cerkno, **Stane Gosar**, receptor, **Vera Drole**, trgovska poslovodkinja, **Štefan Flander**, ekološki kmetovalec, **Marjanca Močnik**, dipl. ekonomistka, **Robert Zorjan**, univ. dipl. ing. elektronike, **Robert Kuralt**, strokovni sodelavec prodaje, **Vlasta Primožič**, univ. dipl. pravnica, **Robert Bernik**, lesarski tehnik, samostojni podjetnik



Polona Rupnik
Glavna in odgovorna urednica

Spremembe so edina stalnica v našem življenju

Spremembe so nujnost sodobnega sveta, in ne le modna muha, tu ni nobenega dvoma. Vprašanje je le, ali posamezniku te spremembe pomenijo izziv oziroma priložnost za ustvarjalnost ali pa so le moteč element vsakodnevne ustaljene rutine. Načeloma naj bi spremembe vodile v izboljšave, razvoj, napredek, rast. To velja tako za naše delo, nas same kot življenje nasploh.

Tudi če spremembam nismo naklonjeni, se svet okrog nas – hočemo ali nočemo – nenehno spreminja. Vzemimo za primer samo Idrijo, ki je v zadnjih letih spremenila podobo. Na boljše, seveda. Nikoli pa ni nič tako dobro, da ne bi moglo biti še boljše. Kritičnih točk je kar nekaj, tako tistih, ki jih lahko opazimo ob prehodu skozi mesto, kot tistih, ki so očem skrite.

Spremembe bodo prinesle tudi jesenske lokalne volitve. Kakšne bodo, bomo šele videli. Vsekakor pa kakšen nov obraz v občinskem svetu in svetih

krajevni skupnosti. Kar je dobro.

Najlepše spremembe pa se lahko veselijo v Črnem Vrhu, kjer so malčki po vseh nevšečnostih z radonom v starih prostorih dobili nov vrtec. Lep, sodoben in svetel, predvsem pa zdravju prijazen. Menda bojazni, da bi bile koncentracije radona v njem prekoračene, ni. Izvajalci del so za to dobro poskrbeli. Upajmo, da se bodo lahko kmalu veselili tudi v Spodnji Idriji, kjer malčki svoje dopoldneve še vedno preživljajo v dotrajanih, z radonom prekomerno obremenjenih prostorih. Da bi le kaj kmalu dobili denar za nov vrtec, ki ga več kot očitno potrebujejo.

Jesen pa spremembe prinaša tudi v enega največjih gospodarskih subjektov v občini, koncern Kolektor. Predsednik koncerna Kolektor vodenje prepušča novi upravi, težišče svojega delovanja pa prenaša na nadzorniške funkcije.

Za jesen pravijo, da je najlepši in najbogatejši čas v letu. Naj bo čarobna!

Brezplačna ugodnost ob sklenitvi avtomobilskega zavarovanja

Brezplačno
Zavarovanje
zdraviliškega
zdravljenja po
poškodbah v
prometni nesreči.



Komunitator

Časopis KONCERNA KOLEKTOR Letnik 14 Jesen 2014



6

Utrip lokalne skupnosti

»Mami,
a bomo šli v nov vrtec?»



28

Poganjamo prihodnost

Nova uprava Kolektor Group



10

Utrip lokalne skupnosti

V Idriji se živi kvalitetno



48

Razglednica iz tujine

Na lovu za poletjem



19

Modrost pride z leti

Medgeneracijski center v DUI



56

Šport in rekreacija

Nepremagljivi dvakratni
državni prvak v minimotu

Fotografija na naslovnici
Borut Šorli

Izdaja: FMR - MEDIA založništvo publikacije in promocija d. o. o., **Direktorica:** Tadeja Golob, **Glavna in odgovorna urednica:** Polona Rupnik, **Uredništvo:** Arkova 43, 5280 Idrija, **E-mail:** polona.rupnik@kolektor.com, **tel.:** (05) 37 50 599, **GSM** 051 689 204, **Grafični oblikovalec:** Andrej Potočnik **Sodelavci:** Silva Skok Bačnar, Marija Benčina, Damijan Bizjak, Claudia Costa, Maja Filipič, Ervin Govekar, Romana Kavčič, Žarko Lazarevič, Bruno Rupnik, Polona Rupnik, Robert Šabec, Filip Šemrl, Klavdija Kobal Štraus, Darko Viler, Anka Vončina, Maja Vojska, Nataša Pivk Vončina, Marjeta Žonta **Fotografije:** Marko Čuk, Branko Govekar, Iztok Hvala, arhiv MM Idrije, arhiv Občine Idrija, arhiv TKK Idrija, arhiv ZD Idrija, arhiv Eneja Logarja, Nejc Menard, arhiv Stojana Petriča, Albin Rogelj, Bruno Rupnik, Polona Rupnik, Robert Šabec, Urban Štebljaj, Matej Tušar, Dunja Wedam, Marjeta Žonta **Oblikovna zasnova:** Futura DDB d.o.o. **Jezikovni pregled:** Anja Bolko **Naklada:** 8000 izvodov **Naročnina:** časopis je brezplačen **Tisk:** ALE d.o.o. **Distribucija:** Pošta Slovenije Časopis si lahko ogledate na spletni strani: www.fmr.si, www.kolektor.com **Naslovnica:** RTC

Copyright© FMR - MEDIA. Fotografije in vsebina časopisa so zaščiteni z avtorskimi pravicami. Nobenega dela časopisa ni dovoljeno razmnoževati, niti kako drugače kopirati, navedbe iz njega pa je mogoče uporabiti le po predhodnem pisnem dovoljenju izdajatelja.



„Mami, a bomo šli v ta nov vrtec?“



Vrtec v Črnem Vrhu

Marija Benčina

Tisti, ki smo že srečali Abrahama, se še spominjamo, da smo včasih nekaterim majhnim otrokom v pogovornem jeziku rekli tudi didovčki. Pred vstopom v osnovno šolo so namreč hodili v DID – Dom igre in dela, ki je bil predhodnik današnjega vrta. Tako daleč je že to poimenovanje, da je marsikdo že pozabil, kaj je kratica DID sploh pomenila. Tudi sama sem morala to preveriti pri stricu Googlu, ki ve skoraj vse.

Teh otrok je bilo manj kot tistih, ki so do prvega razreda ostajali doma, saj je bilo po službah manj mamic in še manj starih staršev in je bilo varstvo doma brez problemov zagotovljeno. Z leti se je DID preoblikoval v vrtec in didovčki so postali vrtovčki. Tudi razmerje se je obrnilo. Danes je večina otrok v vrtcih, kjer niso le v varstvu, temveč so tudi že strokovno vključeni v predšolski vzgojno-izobraževalni proces.

Temu posledično je treba za naše malčke zagotavljati ustrezne in varne prostore. Glede na padajoči demografski trend bi pričakovali, da bo obstoječih kapacitet preveč oziroma da vsaj ne bo potreb po novih, pa temu ni tako. Normativi, ki jih država na tem področju sprejema ter jih občine in javni zavodi moramo spoštovati, predpisujejo večje, varnejše in bolj opremljene prostore kot leta nazaj.



Večnamenski prostor v vrtcu v Črnem Vrhu

Za nameček se ponekod pojavijo še škodljivi vplivi okolja, zlasti sevanja radona (v Sloveniji ima Idrija zagotovo s tem največ problemov), ki se jih včasih ne da rešiti drugače kot z rušitvijo starega in izgradnjo novega objekta. S tako situacijo smo bili soočeni pri objektu idrijskega vrta v Arkovi ulici, kjer je bila izvedena investicija v novogradnjo v višini 2 milijona evrov. Realizirali smo jo s pomočjo 1.343.000,00 evrov evropskih sredstev Norveškega finančnega mehanizma in 85.000,00 evrov državnega denarja, ostalo pa je primaknil občinski proračun.

Naša naslednja investicija je bila namenjena črnovrškim malčkom, ki so se 1. septembra letos že lahko vselili v nov objekt, katerega gradnja se je začela jeseni 2013. Vrtec ima štiri oddelke, od teh eden še sameva

in čaka na otroški živžav. Vrednost investicije znaša okrog 1,7 milijona evrov, od tega je predvidenih 695.000,00 evrov iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, ostala sredstva pa bo zagotovila Občina Idrija. Objekt je grajen kot nizkoenergetski, podprtiličje je betonsko, pritličje je izvedeno z lesenimi stenami, prav tako je lesena nosilna konstrukcija strehe pod kritino. Čeprav problem radona v tem objektu ni prisoten, je preventivno vgrajena protiradonska zaščita – posebna hidroizolacijska folija in po navodilih Zavoda za gradbeništvo ustrezno prilagojeni detajli inštalacij. Prijeten in domač ni le zunanji videz novega vrtca, tak je tudi njegov interior v kombinaciji zelene in vijolične barve.

Objekt je projektiralo podjetje Projekta s Ptuja, dela je izvajalo domače podjetje Zidgrad, nadzor pa je opravljal Robert Likar, s. p. iz Ajdovščine. Taka pestra paleta udeležencev v projektu je rezultat postopka javnih naročil. Kljub udeležencem z različnih koncev pa je bilo sodelovanje dobro in je delo potekalo v skladu s plani.

Letos spomladi je bil odprt tudi oddelek vrtca v Ledinah. Pobudo zanj je leta 2012 dala KS Ledine in tamkaj živeči starši. Na podlagi projekta Hede Petrič iz Spodnje Idrije je bila izvedena ustrezna preureditev objekta podružnične osnovne šole, tako da je v pritličju dobila prostor zelo prijetna igralnica. Dela, ki jih je izvajalo podjetje Inženiring Rupena, d. o. o. iz Ljubljane in je nad njimi nadzor vršil Statik, d. o. o. iz Idrije, so se zaradi nepredvidenih okoliščin in slabih vremenskih razmer (žled!) sicer nekoliko zavlekla, a Ledinci so vrtec z nekaj zamude vendarle dobili. Izkazalo se je, da so ga tudi resnično potrebovali, saj se že nakazujejo potrebe po dodatnih prostorih za predšolsko vzgojo, prav tako bo potrebno izvesti še nekatera dela za izboljšanje prostorskih pogojev za izvajanje osnovnošolskega izobraževanja. Nekaj del je bilo tudi za potrebe podružnične osnovne šole že postorjenih ob gradnji oddelka vrtca, saj je bila zamenjana peč za centralno kurjavo, ki ogreva celoten objekt, in zgrajeno požarno stopnišče. Investicija v višini okrog 90.000,00 evrov je bila v celoti financirana z občinskimi proračunskimi sredstvi.

Pri sprejemanju naslednjega proračuna pa bo nujno zagotoviti sredstva za nov vrtec v Spodnji Idriji.



Igralnica v Ledinah

Sedanja stavba, zgrajena v šestdesetih letih prejšnjega stoletja, je dotrajana, letos je bilo v njej izmerjeno tudi povišano sevanje radona. Prostorska preveritev območja za nov objekt je že narejena in je pokazala, da je lokacija sedanjega vrtca zadovoljiva. Tudi prva idejna zasnova je že izdelana, kar potrjuje, da se na projektu dela kot na absolutni občinski prioritati na tem področju.

Le še denar bo treba zagotoviti. Ker idrijski občani očitno nimamo sreče z velikimi dobitki na lotu, ki na račun davka od dobitka občutno oplemenitijo tudi občinske proračune, ga bo treba najti iz drugih virov. Zagotovo se bo našel, tako kot se je za Idrijo, Črni Vrh in Ledine, čeprav znesek ne bo ravno majhen.

Radi rečemo in tudi res je, da so otroci naše največje bogastvo, prav tako pa je res, da je precejšnje bogastvo za njihovo zdravo rast in razvoj treba tudi vlagati. Čeprav ni vedno lahko, se denar vendarle vedno najde, saj je trud več kot poplačan z vsakim

novim otroškim smehom v naši skupnosti. Zato, drage bralke in bralci Komunitatorja, delajte na tem, da bo tega smeha čim več. Za to, da bodo vaši otroci dobili mesto v primerno urejenih vrtcih, pa bodo tisti, ki so za to pristojni, gotovo tudi v bodoče skrbeli.



Vrtec Ledine



Vrtec v Črnem Vrhu

Dan odprtih vrat laboratorija v prostorih Zdravstvenega doma Idrija

Maja Filipič

Laboratorijska medicina je pomemben sestavni del zdravstvenega sistema. Združuje znanja in izzive naravoslovnih znanosti. Naše poslanstvo je odgovornost za zanesljivost laboratorijskih rezultatov ter njihovo tolmačenje. Tudi v Zdravstvenem domu Idrija si prizadevamo za odličnost. Da bi storitve laboratorija predstavili širši javnosti, smo se odločili, da pristopimo k vseslovenskemu projektu Dan odprtih vrat slovenskih laboratorijev klinične kemije in laboratorijske medicine.

Dan odprtih vrat je v prostorih laboratorija v Zdravstvenem domu Idrija potekal v četrtek, 2. oktobra 2014. Namen dneva odprtih vrat je bil približati storitve laboratorija našim občanom in občankam. Predstaviti smo želeli procese dela v laboratoriju – od odvzema biološkega materiala s kvalitetnimi materiali, izvedbe analiz na sodobnih analizatorjih do izdaje laboratorijskega rezultata.

Kljub vsej moderni tehniki so pri procesih dela še vedno nujno potrebne strokovnost, natančnost in prizadevnost vseh zaposlenih v laboratoriju. Vsak postopek potrebuje čas, da ga zaključimo in dobimo rezultat, ki je zanesljiv in v pomoč pri postavitvi diagnoze ali oceni zdravstvenega stanja preiskovanca.

V ta namen so zaposleni v laboratoriju v ZD Idrija predstavili svoje delo in njegov pomen pri obravnavi pacienta. Laboratorijski rezultati namreč prispevajo kar 70-odstotni delež pri odločitvah o diagnozi in zdravljenju bolezni.



Ekipa laboratorija v ZD Idrija

Cepljenje proti HPV za fante

Dognanje, da je vzrok za nastanek raka na materničnem vratu okužba z enim od onkogenih tipov humanih virusov papiloma, je omogočilo razvoj cepiva, s katerim naj bi preprečili vsaj 70 odstotkov tega raka pri cepljenih ženskah. Cepljenje proti HPV je pri deklicah sestavni del Nacionalnega programa cepljenja in tako široko dostopno vsem deklicam v Sloveniji. Za hitrejše izkoreninjenje tega raka je potrebna dovolj visoka precepljenost deklet oziroma cepljenje obeh spolov, saj okužba s humanimi papiloma virusi spada med spolno prenosljive bolezni.

Zdravstveni dom Idrija bo kot prvi v Sloveniji začel s cepljenjem dečkov proti humanemu papiloma virusu. Doslej smo v skladu z Nacionalnim programom cepljenja cepili deklice v 6. razredu osnovnih šol. Ker so nova dognanja pokazala, da se zaščita proti virusu neprimerno izboljša, če sta enakopravno cepljena oba spola, smo se v ZD Idrija ob pokroviteljski podpori občin Idrija in Cerkljo odločili, da začnemo tudi s cepljenjem fantov. Stroške cepiva bosta pokrili obe občini, medtem ko stroške cepljenja krije ZD Idrija.

Vse fante iz občin Idrija in Cerkljo v starosti 12 let in njihove starše vljudno vabimo, da se odločijo za cepljenje in se našemu vabilu odzovejo v čim večjem številu. Več informacij dobite v šolskem dispanzerju ZD Idrija, in sicer od ponedeljka do četrтка.

Ob tej priložnosti izrekamo iskreno zahvalo obema županoma, idrijskemu Bojanu Severju in cerkljanskemu Miranu Cigliču, ki sta prisluhnila naši prošnji in akcijo tudi finančno podprla.

Vabljeni na ogled razstave Logotip Dan zdravja 2014

Osrednja promocijska prireditev ZD Idrija je Dan zdravja, ki smo jo zadnji dve leti pripravili na Mestnem trgu v Idriji in so jo občani in občanke zelo dobro sprejeli. Na letošnji prireditvi smo izbrali logotip za prireditev, ki bo poslej prepoznavni znak Dneva zdravja. Z natečajem, ki smo ga objavili konec februarja, pa smo k sodelovanju povabili vse osnovne šole na Idrijskem in Cerkljanskem.

Zelo smo bili veseli, ko smo prejeli več kot 90 predlogov učencev in učenk različnih starostnih skupin. Pod mentorstvom učiteljic so v šolskem letu 2013/2014 narisali zanimive predloge. Nekaj si jih lahko v teh dneh ogledate v razstavnem prostoru ZD Idrija – od pritličja do 2. nadstropja stavbe.

Med razstavljenimi logotipi so tudi nagrajena dela. Najboljši logotip, ki bo poslej prepoznavni znak Dneva zdravja, je narisal Miha Koblar, v lanskem šolskem letu učenec 8.



razreda OŠ Cerkljo. 2. mesto so osvojili učenci OŠ Črni Vrh nad Idrijo – Miha Colja, Kristina Colja, Mateja Čuk, Pia Bizjak in Iris Logar, ki so v šolskem letu 2013/2014 obiskovali 8. in 9. razred. 3.

mesto pa je osvojila Andreja Vidmar, v lanskem šolskem letu učenka 7. razreda OŠ Idrija. Razstava bo na ogled do konca novembra.

Intervju z predsednikom koncerna Kolektor Stojanom Petričem

V Idriji se živi kvalitetno

Polona Rupnik

Pred skorajšnjimi volitvami smo se pogovarjali s predsednikom koncerna Kolektor Stojanom Petričem. Beseda je tekla predvsem o življenju v Idriji in vlogi gospodarstva v njem.

Svoj prosti čas najraje preživljate v domačem okolju. Idrija ima, poleg Kolektorja seveda, pri vas posebno mesto. Zakaj ste nanjo tako navezani? Več razlogov je za to. Na eni strani je to povezano z mojim karakterjem, ki se zelo težko naveže na hitre življenjske spremembe. Seveda je zelo

pomembno tudi okolje, v katerem se nahajamo. Idrija je po zaprtju rudnika postala mesto, ki je zelo zdravo, obkroženo s hribi. Gre za lepo dolino, v kateri se da lepo živeti, seveda, če si želiš. Nenazadnje pa je tu tudi večina mojih sodelavcev, ki so se že upokojili ali pa so še delovno aktivni, s katerimi se srečujemo in si izmenjujemo mnenja. To je tisto, kar popestri vsakodnevno življenje, predvsem pa omili stres, ki smo mu vsakodnevno izpostavljeni. Še posebej pa bi izpostavil Rake, ki so po moji oceni naravni sanatorij za vse tiste, ki se tam

srečujemo in se poskušamo rekreirati v takšni ali drugačni obliki. Mislim, da je to naravna danost, ki nam je bila dana s tem, ko je v Idriji zaživel rudnik. Rake so res nekaj posebnega za tiste, ki jih znamo izkoristiti.

Idrija je v zadnjih letih močno spremenila svojo podobo. Kakšno vlogo je pri tem odigral Kolektor?

Že sredi leta 2002 sem razmišljal o tem, kako idrijsko občino voditi bolj profesionalno, manj politično. Občino je potrebno približati ljudem. To narediš tako, da jim zagotoviš



maksimalen servis, zato sem se takrat dogovoril s prijatelji Vojkom Božičem, Bojanom Severjem, Damjanom Krapšem in Francijem Kovačičem, da gremo z Listo za občino Idrija na volitve in poskušamo »postaviti« župana, ki bo uresničil naše želje in potrebe, da naredimo Občino Idrija bolj prijazno in učinkovito. To nam je takrat na volitvah tudi uspelo. Damjan Krapš je postal župan, ki je s svojo profesionalnostjo začel spreminjati bistvene stvari. Začela se je spreminjati podoba občine tako na vstopu v mesto kot tudi v samem mestnem jedru. To je bil tudi čas, ko je Kolektor zelo intenzivno sodeloval pri financiranju posameznih projektov

Ne morem reči, da je standard najvišji, je pa dober, stabilen in raste v primerjavi z ostalimi mesti v Sloveniji.

v vseh krajevnih skupnostih, saj smo v štirih letih zanje namenili 400 tisoč takratnih nemških mark. Vsa leta do zdaj smo intenzivno vlagali v športna društva, izobraževanje, zdravstvo in še nekatera druga društva. Zanje Kolektor letno nameni okrog 200 tisoč evrov, odvisno od vrednosti projektov. Menim, da brez Kolektorja ne bi bilo takega razvoja občine, kot smo mu priča.

Na katere projekte ste najbolj ponosni?

Vsekakor sem najbolj ponosen na spremembo vhoda v mesto. Tam se je razvil trgovski center. Če gremo naprej, je tu dom upokojencev, za katerega sem izredno vesel, da nam ga je uspelo zgraditi z javno-zasebnim partnerstvom. In nenazadnje na vse, kar je povezano z izobraževanjem, predvsem pa na Gimnazijo Jurija Vege Idrija in njen koncept izobraževanja tehničnega kadra, kar samo kaže na to, da pri nas ni bojazni, da v bodoče ne bi dobivali dobrih kadrov za nadaljnjo rast gospodarstva v Idriji, ne samo za rast Kolektorja.

Veliko je bilo narejenega, veliko pa bi bilo oziroma bo treba še storiti. Katere so po vašem mnenju tiste kritične točke, ki bi se jih morali nemudoma lotiti?

Mislím, da je v idrijski občini za napraviti še veliko stvari. Potrebno je ponovno pregledati mestno



jedro in kaj se da tu narediti, preko kvalitetne ponudbe, tudi lokalov, omogočiti, da se razvije mestno jedro, in da poskušamo prebivalcem ponuditi tisto obliko življenja, ki bi jo rabili tako v poletnih kot zimskih mesecih. Nekaj na tem področju smo že naredili. Občina bi morala tu manj slediti profitabilnosti in bolj razmišljanju o tem, kaj s temi prostori narediti in kako motivirati zasebni sektor, da bi z najemom teh prostorov (po normalni, nizki ceni seveda) dal mestnemu jedru življenje in dodatno ponudbo. Druga pomembna zadeva je izgradnja garažne hiše v središču mesta na lokaciji Barbare. Glede na to, da smo Idrijčani ne samo dobri delavci, pač pa tudi dobri športniki, še vedno pričakujem, da bomo dobili kolesarko pot med Idrijo in Spodnjo Idrijo. Tu je tudi energetska sanacija energetske potratnih objektov. Tu mislim predvsem na osnovni šoli v Idriji in Spodnji Idriji pa na zdravstveni dom ... To je le nekaj projektov, ki bi se jih morali lotiti čim prej.

Tako za državno kot tudi za občinske blagajne velja, da so prazne. To nenehno poslušamo. Kako bi bilo potrebno voditi občino, da bi bila ta uspešna in bi zadostila željam njenih občanov, tudi izpeljala projekte, ki ste jih omenili?

Vsako investicijo, tako v gospodarstvu kot v občini, je potrebno prilagoditi sposobnosti pridobivanja sredstev. Uspešnost je odvisna od dobrih projektov, ki so lahko financirani s strani občine, javno-zasebnega partnerstva ali s sredstvi Evropske unije. Pri tem pa je potrebno biti zelo pozoren na določeno stopnjo kreditne izpostavljenosti občine. Mislim pa – vsaj tako je bilo v preteklosti in tudi v prihodnje bo, v to sem prepričan –, da bodo dobri občinski projekti nagajeni s sredstvi Evropske unije in z javno-zasebnim partnerstvom.

Kako pomembno vlogo igra pri tem lokalno gospodarstvo?

Uspešno lokalno gospodarstvo je pogoj za uspešno občino. Vesel sem, da imamo v naši občini uspešna, inovativna in mednarodna podjetja. Ne bi jih izpostavljaj. Pomembno je, da se ohranjata njihova finančna stabilnost in razvojna naravnost. Sami bomo pri tem vedno pomagali, kapitalsko in strokovno. Z združevanjem moči gospodarstva in Občine smo lahko samo še uspešnejši. Mislim, da Idrija te možnosti ima.

Aktualni župan Bojan Sever je na zadnjih lokalnih volitvah nastopil

z vašo podporo oziroma podporo Kolektorja. Letos je županski kandidat stranke SD. Se Kolektor umika iz politike?

Ne, še vedno jo podpiramo. Moram pa izpostaviti, da smo z občino začeli močnejše sodelovati z Listo za občino Idrija, nestransko listo torej. Tako bo ostalo tudi v bodoče. Zelo pomembno je, da je župan strokoven

zaključili zelo uspešno. To bo v vseh mojih 20 letih vodenja koncerna najuspešnejše leto tako v absolutnih zneskih kot v relativnih številkah. Na to sem danes upravičeno ponosen. Naj ob tej priložnosti omenim, da sem se odločil, da del sredstev, ki smo jih letos pridobili z izrednimi finančnimi transakcijami in niso povezane s tekočim poslovanjem koncerna, 20.

Odločil sem se, da del sredstev, ki smo jih letos pridobili z izrednimi finančnimi transakcijami in niso povezane s tekočim poslovanjem, izplačamo zaposlenim.

človek, kar Bojan Sever zagotovo je. Razumeti mora potrebe občine in zna tudi prilagoditi finančna sredstva, ki jih ima na razpolago, vsem občanom občine Idrija. Take vrste profesionalno delo bomo vedno podpirali. Vrata takim ljudem so na Kolektorju vedno odprta, seveda pa je treba na ta vrata tudi potrkati.

Ko bodo bralci brali tale intervju, boste že v pokoju. Logično bi bilo, da se boste upokojili konec leta in ne tri mesece prej. Radovedna sem, zakaj taka odločitev?

Če pogledava nazaj, se je večina mojih kolegov, mojih predhodnikov, res upokojila konec leta. Sam sem se odločil za ta korak tri mesece prej, zato da ne bom sodeloval pri sprejemanju letnega plana za leto 2015, ampak bom pri tem planu sodeloval tako, da ga bomo na sosvetu potrdili. To je ključni razlog. Sprejetje plana bo stvar nove uprave koncerna Kolektor, in ne stare. Leto 2014 bomo

oktobra izplačamo vsem zaposlenim na idrijski lokaciji, in sicer v višini 50 % njihove septembrske plače. Mislim, da je to pravilna odločitev, ki pa je na mojo srečo povezana še z mojo upokojitvijo.

Tole je vaš zadnji intervju za Komunitator v vlogi predsednika koncerna Kolektor. Kaj bi ob tej priložnosti sporočili bralcem?

Idrija je mesto, kjer se danes živi kvalitetno. Ne morem reči, da je standard najvišji, je pa dober, stabilen in raste v primerjavi z ostalimi mesti v Sloveniji. To je predvsem zasluga idrijskega gospodarstva. Na drugi strani pa moram reči, da smo Idrijčani pridni, delovni ljudje, z veliko mero odgovornosti do sebe, svojega dela in seveda do okolja. Predlagam, da ostanemo taki, in verjamem, da bomo s tem izpolnili mojo željo, da Idrija postane mesto znanja. Mislim, da nismo daleč od tega, da to tudi uresničimo.





NOVICE

Brez primernih investicij se ne bo mogel krepkeje razvijati

Idrijski turizem

Turizem kot važna gospodarska panoga si v idrijski občini le počasi utira pot, čeprav na njenem ozemlju delujejo tri turistična društva, najstarejše v Idriji, lani oživljeno v Črnekem in lani ustanovljeno v Črnem vrhu. V Idriji in Črnekem morajo za sedaj v glavnem računati na prehodni turizem, ki je letos v precejšnjem porastu in bi bil še mnogo večji, če bi bilo že enkrat urejenih tistih nesrečnih 7 km ceste od Kalc do idrijske občinske meje. Mnogo inozemnih turistov bi vsaj v eni smeri poti na morje izbralo to cesto na poti preko Predela in Vršiča. Na žalost pa ta neasfaltirani kos ceste v sklopu samih asfaltiranih cest dobiva že nekoliko komičen značaj, čeprav ima prav tragičen pomen!

Naš najbolj obiskan objekt je partizanska bolnica »Franja«, ki je sedaj že skoraj popolnoma urejena, ima letos normalen obisk, pri čemer je najbolj razveseljivo dejstvo, da jo obiskuje vedno več inozemnih gostov. Predvidene naprave okrog tega objekta, ki naj bi tujce dalj časa zadržale, pa se le počasi uveljavljajo.

Za stacionarni turizem pa ima idrijska občina za sedaj samo dva kraja: stari tujskoprometni center v Črnem vrhu, kjer se delo tamkajšnjega turističnega društva že precej pozna, ima od julija dalje vse zasedeno in ponovno se je pokazalo, da so tu nastanitvene kapacitete premajhne. To dejstvo pa tudi dovolj jasno nakazuje smer nadaljnjih investicij v tem kraju. Zato je toliko bolj nerazumljivo, čemu še danes ni moglo biti rešeno vprašanje do tretje faze zgrajene »kolonije« v krasnem

gozdnatem predelu pri Črnem vrhu, kjer lahko našle oddih poleg posameznikov posebno večje skupine in družine, pozimi pa smučarji. Upravičeno torej smatramo, da je prav ta objekt številka ena vse investicijske dejavnosti v tem predelu. Objekt mora prevzeti TD Črni vrh in s pomočjo občine poskrbeti, da bo že prihodnje leto dokončan in da bo lahko sprejel prve goste.

Drugi tak center je naše Vojsko, ki se uveljavlja celo bolj naglo, kakor so predvideli turistični delavci tako v zimski, kakor tudi v poletni sezoni. Tu je grajen lep planinski dom »Rudar«, ki pa ima premajhne nastanitvene kapacitete. Že dva meseca odpisujejo turistični forumi interesentom iz Slovenije in sosednje Hrvaške ter celo iz inozemstva, da je dom do konca avgusta zaseden! Prosta so samo skupna ležišča, po katerih pa letoviščarji ne posegajo in pridejo v poštev samo za eno noč. Sedaj je v teku akcija, da se terasa pri domu nadzida, s čimer se bo pridobilo še nekaj postelj, kar pa še dolgo ne bo zadostovalo in prej ali slej bo treba tu zgraditi kak hotelski objekt, kar pa je spet zvezano z ureditvijo ceste Idrija – Vojsko. Letos je odobren samo kredit za ureditev parkirnega prostora, kar bo brez dvoma odstranilo mnogo slabe volje številnih avtomobilistov posebno ob nedeljah. Če bo Mestni muzej v Idriji prihodnje leto uredil tudi partizansko tiskarno »Slovenijo« in dostop do nje, smemo pričakovati, da se bo povečal tudi prehodni obisk.

Pri splošnem pogledu na problematiko idrijskega turizma pridemo kaj lahko do enostavnega zaključka: brez večjih investicij v turizem ne bo šlo. V to jabolko pa se v Idriji nekako bojijo ugrizniti. To je bilo do sedaj nekako razumljivo, ker so drugi objekti tlačili proračun. Prav zadnje čase je bilo

rešenih nekaj problemov, ki imajo tudi svoj turistični pomen: Idrija je dobila novo avtomatično telefonsko centralo, novo bencinsko črpalko, novo prijetno avtobusno postajo..... sedaj pa bi morale biti na vrsti nove turistične nastanitvene kapacitete!

S.L.

Primorske novice, 21. avgust 1964

Za začetek

Krajevne skupnosti

Po poletnih dopustih in počitnicah, ko nekoliko poneha predvsem kulturna in politična dejavnost, se zdaj spet začnjenja dokaj živahno delo. Tako je bila pred kratkim seja izvršnega odbora občinskega odbora Socialistične zveze. Razpravljali so o dosedanjem delu v zvezi s ustanavljanjem krajevnih skupnosti. Začeli pa so tudi že razpravljati o pripravah na letne konference krajevnih organizacij Socialistične zveze.

Kot kaže, bo Socialistična zveza v kratkem organizirala javno tribuno o aktualnih gospodarskih problemih v komuni in zlasti o nadaljnjem razvoju gospodarstva. Na javno tribuno bodo povabili republiške in zvezne poslance, voljene v idrijski občini.

Tudi na občinskem komiteju Zveze komunistov se je začela širša politična aktivnost. Med drugim so pripravili posvet političnega aktiva, ki je začel z razpravo o predlaganih spremembah statuta Zveze komunistov Jugoslavije.

(Ib)

Primorske novice, 11. september 1964

70 let Partizanske tiskarne slovenija



Partizanske tiskarna Slovenija – pogled na barake

Darko Viler

Čas italijanske zasedbe Primorske po prvi svetovni vojni je bil od prihoda fašistov na oblast čas njihove raznarodovalne politike in kulturnega mrtvila. Posledice Gentilijeve šolske reforme iz leta 1923 so bile ukinitve slovenskih šol in izgon slovenščine iz celotnega javnega življenja. Vse slovenske organizacije in društva so bili prepovedani ali razpuščeni.

Zaradi dolgoletnih fašističnih pritiskov se je med drugo svetovno vojno še zlasti na Primorskem izoblikovala močna potreba po pisani slovenski besedi. Partizanski tisk je v narodnoosvobodilnem boju igral pomembno povezovalno vlogo. Pozival je k oboroženemu odporu proti okupatorju in predstavljal protiutež razpredeni sovražni propagandi.

Prve ilegalne ciklostilne tehnike, ki so razmnoževale razne okrožnice, razglase, časopise in radijske vesti ter tako seznanjale primorsko ljudstvo z dogodki, ki so se z bliskovito naglico razvijali doma in po svetu, so delovale že leta 1941. Taka tehnika je delovala tudi v vasi Zakriž nad Cerknem, kjer je 26. 11. 1943 v 400



Hitrotiskalni stroj še vedno deluje

ciklostiranih izvodih izšla prva številka Partizanskega dnevnika, ki je bil prvotno glasilo Triglavske divizije, pozneje preimenovane v 31. divizijo.

Po kapitulaciji Italije leta 1943 te tehnike niso več zadostile potrebam narodnoosvobodilnega boja, zato so še istega leta pričeli razmišljati o postavitvi modernejšje tiskarne.

Partizansko tiskarno Slovenija so pričeli graditi poleti 1944 v težko dostopni grapi »V studencih« pod robom Vojskarske planote. Postavili so šest barak: električno centralo, strojnico, kuhinjo z jedilnico, stavnico, knjigovoznico in stranišče.

18. septembra 1944 so kurirji iz pravkar zgrajene skrivne partizanske

tiskarne odnesli sveže natisnjene izvode 248. številke Partizanskega dnevnika, ki je bil edini dnevni tiskani časopis kakega odporniškega gibanja v celotni okupirani Evropi.

V tiskarni je bilo vedno od 40 do 50 članov osebja, ki je skrbelo za tisk Partizanskega dnevnika, Mladine, Ljudske pravice, brošur, letakov, lepakov, ovitkov, pesmaric, obrazcev in drugih različnih tiskov.

Do konca obratovanja 1. maja 1945 so v Partizanski tiskarni Slovenija natisnili 313 raznih tiskov na 1.247 straneh in v 1.394.311 izvodih.

Po vojni je bila tiskarna Slovenija razglašena za kulturni spomenik, za javnost pa so jo odprli 18. maja 1947. Leta 1957 je skrb zanjo prevzel Mestni muzej Idrija.

Do današnjih dni se je tiskarna ohranila kot eden najbolj avtentičnih pomnikov iz časa druge svetovne vojne, saj so se barake in večina originalnih predmetov ohranili do današnjih dni. Oskrbnik tiskarne Albin Skok lahko na avtomatskem tiskarskem stroju, ki so ga leta 1944 pretihotapili iz Milana in ga še vedno poganja električna proizvodnja v originalni elektrarni, demonstrira tiskanje Partizanskega dnevnika in priložnostnih vizitk.

Inventarna knjiga Mestnega muzeja Idrija Partizanska tiskarna Slovenija (oznaka zbirke: TS) trenutno obsega 594 vnosov, ki zajemajo 51.766 posameznih predmetov. Glavnino te številke predstavljajo tiskovine in stavni material, tj. črke, številke in ostali slepi tiskarski material. V zgoraj navedeno število kosov ni všteti droben stavni material, ki se še vedno nahaja v tiskarni Slovenija.

Mestni muzej Idrija hrani 102 kosa različnih tiskovin, ki so jih natisnili v tiskarni Slovenija, skupno število vseh tiskovin pa znaša 13.334 kosov. Poleg časopisov Partizanski dnevnik, Ljudska pravica ter Mladina so se ohranile še brošure, pesmarice (Naj naša pesem zadoni), obrazci (vprašalne pole, članske evidence, potrdila) ter najrazličnejši letaki, naročilnice in nakaznice. Drobnostavni material (črke, številke in simboli) obsega 84 vnosov v inventarno knjigo. Črke, ki so jih stavci besedil zlagali v vrstičnike, so različnih črkovnih vrst (fontov), zahtevajo pa še natančnejšo proučitev.



Podrta drevesa so po žledolomu februarja 2014 praktično onemogočila dostop do tiskarne

Poleg tiskovin in stavnega materiala je v tiskarni Slovenija inventariziranih še 407 ostalih predmetov. Pri tem gre za najrazličnejše predmete, ki se še dandanes nahajajo v barakah. Zbirka med drugim zajema elektromotorja, dva tiskarska stroja, različne linoreze, klišeje za tiskanje, črkovnjake (predali za črke), pohištvo, orodje, kuhinjski pribor in osebne predmete.

Konec januarja in v začetku februarja 2014 so podrta drevesa zaradi žledoloma močno poškodovala dostopni poti v tiskarno iz smeri Hum in Ogalce. Poškodovani sta bili tudi dve baraki, in sicer stavnica in knjigovoznica, uničena pa je bila tudi električna napeljava med elektrarno in

strojnico. Največja škoda je sanirana, tako da dostopni poti omogočata obisk spomenika.

Partizanska tiskarna Slovenija je v soboto, 30. avgusta, na široko odprla vrata vsem obiskovalcem, ki so se jim kljub zavidljivi starosti pridružili nekdanji članici osebja Irma Golja, Evgenija Srečka Vovk ter kurir in eden od graditeljev barak Štefan Erjavec. S številnimi obiskovalci so podoživeli spomine na čas druge svetovne vojne in delovanja tiskarne. Nekdanjima sodelavkama se je proslavi na Vojskem pridružila še Irma Bitežnik, ki pa se zaradi bolezni ni mogla povzpeti v tiskarno.



Nekdanji sodelavci v tiskarni. (z leve): Irma Golja, Štefan Erjavec, Marta Bitežnik in Srečka Vovk

Festival Čipkarija – pika na i celoletnemu dogajanju

Maja Vojska

Že 19. leto zapored so avgusta člani Kluba idrijskih študentov organizirali festival Čipkarija, ki že dolgo ni več zgolj glasbeni festival, ampak ga spremlja iz leta v leto večje število ostalih dogodkov. Letos so se organizatorji odločili, da prvotno dvodnevni festival podaljšajo na deset dni pestrega dogajanja. Festival so šaljivo komentirali: "Je sam deset dni, ka se ma cila Idrje fajn."

V mestu se je tako od 14. do 23. avgusta odvijal pester kulturni, glasbeni in športni program, poudarek katerega je bil predvsem na medgeneracijskem sodelovanju. "Poleg tega, da poživimo poletno sceno v Idriji, je bil namen letošnje Čipkarije tudi ta, da smo hoteli festival približati vsem generacijam. Ljudje mislijo, da je ta festival samo za mlade, a raznolike vsebine, v katerih se lahko najde prav vsakdo, pričajo drugače. Na nekaterih dogodkih se je ta medgeneracijska vez pokazala malo bolj, na tistih drugih, malo bolj alternativnih, pa malo manj, kar je tudi razumljivo," komentira predsednik kluba Matic Vogrič. Kot poudarja, je bil letošnji festival pika na i celotnemu dogajanju čez leto, s tem, da so letos dodali še nekaj zanimivih

vsebin. "Po naših podatkih se je v 10 dneh na 24 dogodkih, ki so bili organizirani na 12 različnih lokacijah, zvrstilo 88 izvajalcev, pripravilo se je skupno 7420 minut programa, obiskovalcev pa smo našeli 3360. Lepa statistika glede na zelo klavarno vreme," pojasni.

Desetdnevno pestro dogajanje

Čeprav je vrhunec festivala še vedno zaključni sobotni koncert, na katerem so letos poleg domačinov – Zablujene generacije – nastopili še Happy Ol'McWeasel in Hladno pivo, sta glasbeni program spremljala še pester športni in kulturni program. Tako so organizirali turnir v malem nogometu, odbojki, taroku in pokru ter paintball turnir za vse željne adrenalina. Osrednji del letošnjega festivala sta med drugimi popestrila mojstra komedije Jonas Žnidaršič in Jure Godler, organiziran pa je bil tudi Filmski stik, kjer so predvajali različne filme, primerne za vse okuse. Za ljubitelje bolj alternativnih glasbenih ritmov so organizirali Obzorje št. 15, zaključni vikend pa je gostil tudi Večer elektronike. Poleg omenjenih so na letošnjem festivalu našli svoje mesto še mnogi drugi dogodki.

"Tempirali smo jih tako, da je lahko v programu vsak našel nekaj zase. Klub celo leto organizira različne dogodke, namen letošnje Čipkarije pa je bil, da tudi ljudje, ki se čez leto teh dogodkov ne udeležujejo aktivno, v desetih dneh natrpanega programa doživijo celo leto v malem," pojasni predsednik KIŠ-a.

V letošnjem letu so organizatorji sprejeli odločitev, da prvič v zgodovini za zaključni vikend uvedejo vstopnino. "Odločitev, da uvedemo vstopnino, je bila precej težka, saj smo se zavedali odziva obiskovalcev, a organizacija takega festivala s seboj prinese tudi temu primerne stroške, zato je bila to logična in sprejemljiva odločitev," pojasni. Obiskovalci s plačilom vstopnine za udeležbo na zaključnem vikendu tako niso pokrili le zadnjih dveh dogodkov, temveč tudi vrsto drugih dogodkov, ki so se odvijali v preostalih dneh festivala. "Čipkarija je bila že tako eden redkih brezplačnih festivalov v Sloveniji, organizacija katerega je zgolj prostovoljske narave. Vsak si lahko približno predstavlja, koliko stvari in financ zahteva organizacija takega festivala, ki se je z letošnjim letom tudi prvič uvrstil na festivalsko dogajanje v Sloveniji, kar je tudi pokazatelj, da skupaj rastemo in se širimo tudi izven Idrije."





«Ki loh mladi šundrama»

Pomemben dogodek, ki je bil organiziran v okviru programa Čipkarije, je bila okrogla miza z naslovom «Ki loh mladi šundrama», kjer je pogovor tekel predvsem o tem, kako organizirati nek dogodek, da bi bil moteč za čim manj ljudi. »Ker svet ni popoln, tudi ljudje nismo. Nekoga bo zmotilo že to, da mladi nekaj izvajamo v Idriji, kaj šele, če bo to spremljal hrup. Če se organizira glasbeni dogodek, bo zagotovo več hrupa, kot če bi organizirali tek, a s tem se moramo sprijazniti, sploh če upoštevamo, da se taki dogodki ne vrstijo vsak teden.« Na okrogli mizi je veliko vprašanj ostalo odprtih, zato so sklenili, da organizirajo še eno okroglo mizo, ki bo potekala v petek, 3. 10. 2014, ob 19. uri v Mladinskem centru Idrija, kamor vabijo vse, ki jih kakorkoli moti Čipkarija ali katerakoli druga mladinska aktivnost v Idriji, da se skupaj pripelje do nekega konkretnega sklepa, kako naprej. Kot dogovorjeno so bile na prizorišču opravljene tudi meritve hrupa na različnih lokacijah in v okolici prizorišča. Glede na prve znake je bilo vse v mejah normale, več o samih meritvah in poročilu pa bodo obiskovalci izvedeli na okrogli mizi. »Žalostno je, da je toleranca nekaterih do mladih nizka, da je sporna že sama



organizacija prireditve, in ne njeni produkti (glasnost, smeti ...), za katere je bilo tudi letos dobro poskrbljeno, saj so bila vsa prizorišča pospravljena in očiščena že naslednje jutro.«



Svetovni dan Alzheimerjeve bolezni

Romana Kavčič

Leta 1994 je Svetovna zdravstvena organizacija razglasila 21. september za Svetovni dan Alzheimerjeve bolezni.

Kaj je Alzheimerjeva bolezen?

Alzheimerjeva bolezen je kronično napredujoče degenerativno obolenje možganov, ki povzroča upad spominskih sposobnosti, mišljenja, presoje, govora in zaznavanja. Prav Alzheimerjeva bolezen je najpogostejši vzrok demence, saj predstavlja kar 70 % vseh oblik demence. V Sloveniji je po trenutnih podatkih 32.000 obolelih za demenco. Glede na strm porast števila obolelih se jih do leta 2050 predvideva vsaj trikrat več.

Prvič je demenco opisal Alois Alzheimer leta 1907, ko je opazoval 51-letno žensko, ki se ni več znašla v lastnem stanovanju. Gospa je imela spominske motnje, postala je sumničava, vse težje se je govorno sporazumevala, imela je težave s poimenovanjem in razumevanjem. Po štirih letih očitnega pojava znakov

demence je bolnica umrla. Alzheimer je v njenih možganih po smrti opazil značilne degenerativne spremembe, za katere je predvideval, da so vplivale na upad umskih sposobnosti. Kasnejše raziskave so potrdile patološke spremembe možganov pri demenci, ki jih imenujemo amiloidni plaki in neurofibrilarne pentlje.

Kako prepoznati demenco?

Demenca večinoma prizadene starejše ljudi, najpogosteje po 65. letu starosti. Pogosta je predvsem v razvitih deželah zaradi daljše življenjske dobe prebivalstva. Prva znamenja bolezni so pozabljivost in izgubljanje kratkoročnega spomina, težave pri načrtovanju in reševanju problemov, težave pri opravljanju znanih nalog, slabša organiziranost, težave z besedami pri govoru in pisanju, zalaganje stvari, slabo presojanje, umik iz socialnih aktivnosti ter spremembe v razpoloženju in osebnosti. Kasneje, ko se slabljenje spomina stopnjuje, se pojavi zmedenost v kraju in času. Oboleli lahko postanejo razdražljivi, imajo halucinacije, blodnje in

preganjavico. Popuščajo jim socialne zavore, pogosto z nepredvidljivim vedenjem.

V zadnjem stadiju se ljudje z demenco ne zmorejo več sporazumevati. Postanejo povsem odvisni od pomoči drugih. Svojih bližnjih ne prepoznajo več, imajo motnje spanja, izgubijo telesno težo, vse intelektualne funkcije in imajo vse več težav s telesnim zdravjem.

Kako preprečiti demenco?

Demenca še ni ozdravljiva, saj kljub zdravljenju s sodobnimi zdravili bolezen napreduje. Vsekakor pa zdravila lajšajo posledice demence. Tudi uspešno preprečevanje demence ni dokazano. Gotovo pa je zdrav življenjski slog z veliko gibanja in fizične aktivnosti, kognitivne stimulacije, družbene angažiranosti in zdrave prehrane najučinkovitejša preventiva tako proti demenci kot tudi ostalim boleznim srca in ožilja.

Oskrba in nega oseb z demenco

Demenca ne prizadene samo bolnikov, temveč je skrb zanje veliko breme za njihove bližnje. Čeprav je znano domače okolje za ljudi z demenco najprimernejše, pogosto prav nastanitev v domu ostaja edina možnost ustrezne in varne oskrbe zanje. Zaradi strmega porasta števila obolelih z demenco storitvene službe oskrbe posvečamo veliko pozornosti izobraževanju, osveščanju, razvijanju ustreznih pristopov, aktivnosti in pogojev za kvalitetno življenje obolelih in njihovih svojcev. Prav slednjim je v veliko pomoč Spominčica, združenje za pomoč pri demenci <http://www.spomincica.si/>.

Demenca, razumevanje obolelih in ustrezna skrb zanje je poziv v sedanjosti, odgovornim pa nujna obveza za čimprejšnje sistemske ukrepe tako na lokalnem kot tudi državnem nivoju.



Medgeneracijski center v Domu upokoјencev Idrija

Klavdija Kobal Štraus

Iz potrebe, izražene v lokalni skupnosti, želje soustvarjati pestrejšje življenje in povezovati različne generacije, doseči izmenjavo znanj, spretnosti in izkušenj, se je rodila želja po oblikovanju Medgeneracijskega centra v Domu upokoјencev Idrija. Želimo si ustvariti točko, ki bi bila stičišče za vse tiste, ki so sami, jim manjka družbe, tiste, ki bi si želeli kaj novega spoznati, se naučiti ali bi na drugi strani želeli tisto, kar vedo in znajo, posredovati drugim. Želimo si povezati vse ljudi v lokalni skupnosti in spodbujati medgeneracijsko sodelovanje. Celotna ideja pretežno temelji na prostovoljstvu in pripravljenosti pomagati drugim. V Domu upokoјencev Idrija, d. o. o. imamo prostor, ki ga bomo namenili delovanju medgeneracijskega centra, kateremu vsebino in dušo pa bomo lahko dali le s skupnim soustvarjanjem.

Prav zato tudi ne moremo trditi, da je projekt medgeneracijskega centra projekt Doma upokoјencev Idrija, d. o. o. Je projekt in rezultat skupnega dela in povezovanja zaposlenih v Domu upokoјencev Idrija, Lions kluba Idrija, Občine Idrija, ICRE, Centra za socialno delo Idrija, Društva slepih in slabovidnih, Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, Društva upokoјencev Idrija, Osnovne šole Idrija, Vrtca Idrija, Gimnazije Jurija Vege Idrija, Čebelarskega društva Idrija, Društva Spominčica, Rdečega križa Idrija, MOJ GIB Fitnes kluba Idrija, Plesnega kluba Idrija, Lekarne Idrija, Varstveno-delovnega centra Idrija ter mnogo drugih posameznikov in društev, ki bodo aktivnosti in vsebino medgeneracijskega centra naredili zanimivo in pestro za vse generacije.

V medgeneracijskem centru ste in boste dobrodošli vsi, katerim se bodo naše aktivnosti zdele zanimive, vsi, ki bi se ob pripravljenih predavanjih želeli kaj novega naučiti, vsi, ki morda nimate družbe, ki vam bi popestrila dan, pa tudi vsi, ki imate idejo, kako bi s svojim znanjem, spretnostmi in sodelovanjem popestrili naš program.

Tako smo v medgeneracijskem centru že za oktober 2014 pripravili pester program, namenjen vsem, ki se nam boste želeli pridružiti. Organizirali bomo študijski krožek Idrija nekoč in danes, kjer bomo v sodelovanju z ICRO spoznali Idrijo, si ogledali mestno jedro, obiskali mestni čebelnjak, se preizkusili v

izdelavi žlikrofov in na koncu spoznali še rudarske in idrijske duhovitosti skozi čas. Ne bomo pa krepili samo našega intelekta, pač pa tudi telo. Tako bodo v oktobru potekale različne telesne vadbe, primerne za vsa starostna obdobja in prilagojene tudi osebam z morebitnimi fizičnimi ovirami. Prav tako bodo v prostorih Doma upokoјencev Idrija potekale aktivnosti in delavnice za mlajšo populacijo, vse od socialnopedagoške pomoči pod okriljem Centra za socialno delo Idrija do zanimivih delavnic v okviru Osnovne šole Idrija. Datume posameznih aktivnosti kakor tudi vsebino posameznih dogodkov bomo sproti objavljali na spletni strani Doma upokoјencev Idrija.

Vabljeni vsi, ki so vam teme, ki smo jih pripravili, blizu, ne glede na starost, sposobnosti in znanje. Učili se bomo skupaj in nova znanja posredovali naprej. Prav tako vabljeni tudi vsi, ki bi z nami želeli sodelovati kot prostovoljci, ki bi s svojim delom pripomogli k lepšemu dnevu tistih, ki morda svoje dni preživljajo osamljeni.

S tem danes ustvarjamo lepšo in pestrejšjo prihodnost predvsem za naše starejše občane, naše starše, v prihodnosti pa s tovrstnimi projekti gradimo tudi lepšo in pestrejšjo prihodnost za nas same in naše otroke.

Na koncu pa bi se želeli zahvaliti tudi za prejete donacije Lions klubu Idrija, Bioteri, d. o. o., Mercatorju, d. d., Debitel centru Idrija, MACO, d. o. o. in NEKTAR NATURA, d. o. o., ki so nam s finančno podporo omogočili, da prostor medgeneracijskega centra opremimo tudi z računalnikom. Tako v medgeneracijskem centru ne bomo le aktivni, ampak tudi interaktivni.

Vabljeni, da se nam pridružite!

Prijave na aktivnosti sprejemamo na GSM 051 413 148 ali preko e-pošte: klavdija.kobal.straus@duidrija.si.



Davorin Lenko, pisatelj/pesnik

Letošnji s kresnikom nagrajeni pisatelj si je svoj dom našel v Spodnji Idriji

Robert Šabec

Da v idrijski kotlini že od nekdaj kipi od silne ustvarjalne energije tudi na področju literarnega ustvarjanja, zagotovo ni nobena novost. Bržkone pa je pri tej ugotovitvi novost ta, da si je prav v tem predelu Slovenije ustvaril dom pisatelj, ki je v letošnjem letu prejel najbolj prestižno domačo literarno nagrado. Letošnji, štiriindvajseti kresnik je za romaneskni prvenec Telesa v temi (Center za slovensko književnost) prejel mlad pisatelj Davorin Lenko.

Od Solčave preko Celja in Ljubljane v Spodnjo Idrijo

Davorin Lenko trenutno živi in ustvarja v Spodnji Idriji, kot pridružen zunanji sodelavec pa domala ves čas opravlja dela za Mestni muzej Idrija. O tem, ali je že postal pravi Prfarc in kaj to sploh pomeni, se tokrat ne bomo spraševali. Predstavili pa bomo nekaj podrobnosti, ki so Davorina Lenka tako ali drugače pripeljale v naše kraje. Davorin je svoja otroška leta preživel v Solčavi v Zgornji Savinjski dolini. Svojih deških let se spominja z veseljem in hkrati tudi s kančkom otožnosti. »Moji spomini na Solčavsko so prežeti z nekakšno nemirno melanholijo. Solčavo imam rad in na nek način bo to vedno moj dom, vendar pa se v bližnji prihodnosti ne vidim, da bi tam tudi živel,« o svojem rodnem kraju pove Davorin. Obdobju v Zgornji Savinjski dolini so sledila leta srednje šole, ki jih je preživel v internatu v Celju. Na ta čas ga ne vežejo ravno najlepši spomini. Glede na učni uspeh naj bi bil vseskozi dijak s povsem povprečnimi ocenami. Problem pa je bil v tem, da je bil takrat,

kot sam pravi, mrk in tih fant, najbližje sreči, v kolikor so ga sošolci pustili čim bolj pri miru. Pozneje se je vpisal na Filozofsko fakulteto v Ljubljani, kjer je uspešno dokončal študij primerjalne književnosti. Davorin pri tem pove, da tekom študija ni ravno pretiraval s pogostostjo obiskovanja fakultete, da pa so bila zagotovo predavanja Toma Virka o postmodernizmu v prvem letniku tista, ki so mu dobesedno spremenila življenje. »Študij mi je odprl oči v marsikaterem oziru. Sicer bi osebno povsem lahko preživel brez nekaterih tem, ki me niso zanimale, a to so neizbežne neprijetnosti, na katere naletimo povsod,« o študijskih letih še doda Davorin.

Njegov odgovor na vprašanje, zakaj po študiju ni ostal v Ljubljani, je sila enostaven. O slovenski prestolnici rad pove, da jo je lepo obiskati, da pa se ne vidi, da bi tam lahko tudi živel. Resnici na ljubo pa je najverjetneje nekaj tudi na tem, da je bila ljubezen tista, ki ga je pripeljala v idrijske predele. V Spodnjo Idrijo sta se preselila skupaj s partnerico in si tu pred nekaj več kot letom dni ustvarila skupen dom. Pri tem naj še omenimo, da je tretji član njune skupnosti mačka z imenom Tali. »Tu sem bil zelo lepo sprejet, odprlo se mi je veliko novih možnosti, prijetnih poznanstev. Tudi samo okolje mi je blizu, vajen sem namreč živeti med hribi. Priznam pa, da so daljša obdobja oblačnosti in/ali meglčnosti na Idrijskem lahko precej turobna in ne vplivajo dobro na moje počutje,« o bolj ali malce manj posrečenih specifikah idrijskega okolja pove Davorin, ki še vedno ostaja trdno prepričan, da se mu je Spodnja Idrija nekako ponudila sama od sebe in pri tem rad še posebej poudari, da se v teh krajih počuti nadvse dobro.



Telesa v temi – s kresnikom nagrajeni roman

Dasiravno gre za pisca, ki je bil, kot zatrjuje sam, vse do nagrade zmerno do pretežno nepoznan, je pripoved o kastriranem moškem, ki skozi knjigo razpravlja o spolnosti, več kot le prepričala strokovno žirijo. »Roman Davorina Lenka Telesa v temi prinaša v sodobno književnost povsem izvirne konotacije, ki jih slovenska literatura še ni izpisala ... Gostobesedna govorica, ki z gladkimi prehodi med različnimi teksturami ustvarja tekoč ritem, svežo simboliko in čutno sinestezijo, nas prepričuje, da je največji (erotični) užitek še vedno besedilo ...,« so ob podelitvi nagrade med drugim poudarili člani žirije.

Seveda nas je pri tem posebej zanimalo, kako je sam kot avtor in človek sprejemal in dojemal potek dogodkov, vse od nominacije pa do osvojitve prestižne literarne lovorike.

»Ko je bila enkrat znana peterica finalistov, je bilo pričakovanje približno dvajset odstotno. (smeh) Toda šalo na stran: sploh si nisem drznil misliti o tem. Bila je groza in bilo je sladko pričakovanje pa tudi nek mir, ki ga ne znam zares ubesediti. Že z nominacijo so bila presežena moja realna pričakovanja, da same nagrade sploh ne omenjam,« o radostih in tegobah pričakovanja pove Davorin. O svojem delu rad še pove, da čeprav to žanrsko gledano sodi pod oznako postmodernističnega pisanja, pa je preprostost fabule tista, ki dopušča razdrobljeno pripovedovanje, ne da

bi se pri tem bralec povsem izgubil. Veliko dela in skrbi pri ustvarjanju je namreč posvetil dejstvu, da besedilo ne izpade zgolj kot igra, lingvistična masturbacija, kot pravi sam, temveč, da raje prikazuje telesa (seveda nepopolna) v vseh mogočih odtenkih njihovega bivanja. »Gre za nekakšno poistovetenje. Oziroma vsaj jaz besedilo dojemam kot takšno. Toplo,« ob tem še doda Davorin.

Najverjetneje so vprašanja o avtobiografskih vzgibih precej nevhvaležna tema, na katera pa avtorji tako ali drugače slej ko prej vedno naletijo. Davorin pri tem izpostavi, da sta ga v obdobju, ko se je gradivo za Telesa v temi »razvijalo v njegovem psihološkem inkubatorju« pestili dve stvari: impotenca ter maničen strah pred rakom na modih. »Ne morem

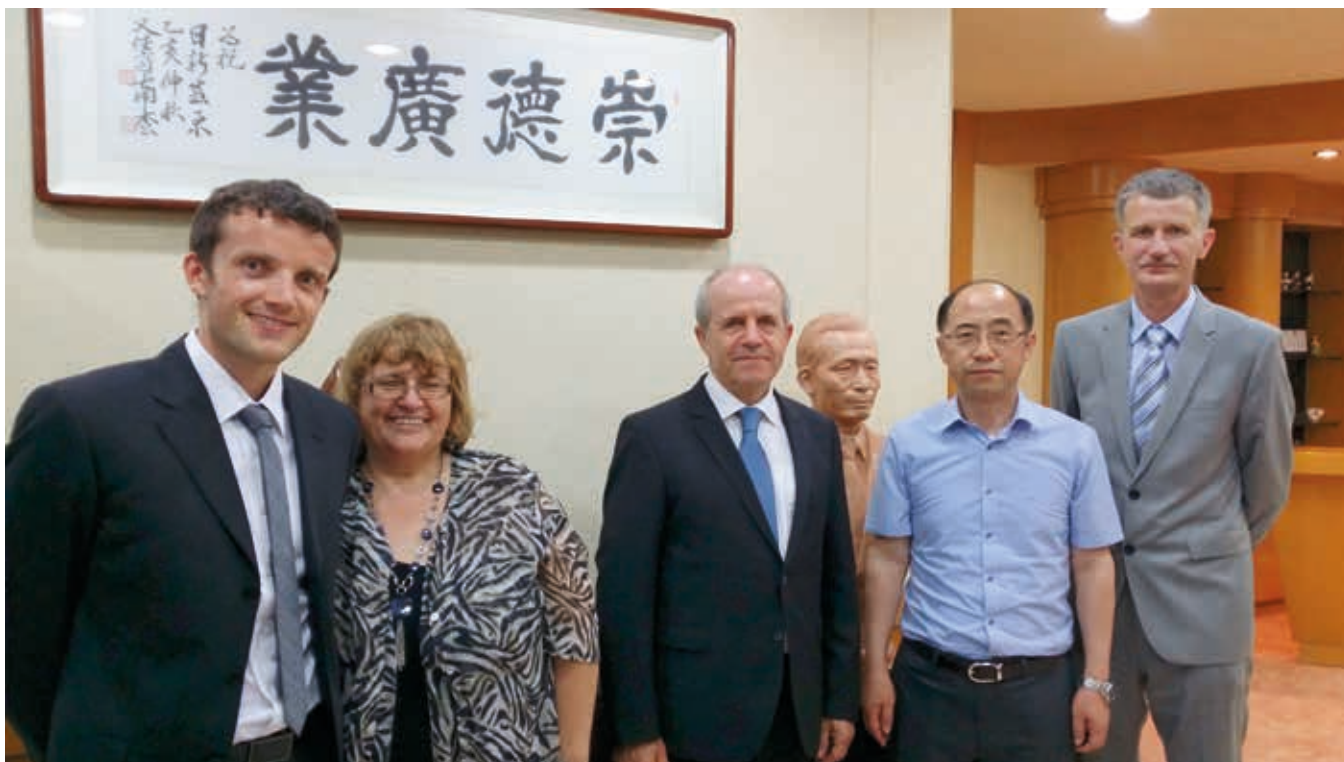
točno reči, koliko sta ti dve stvari bili povezani, a brez tega se v meni verjetno nikdar ne bi mogel razviti diskurz o kastriranem pisatelju,« doda Davorin.

Čeprav rad poudari, da je omenjeni roman njegovo prvo in edino knjižno delo, pa mu iskreno želimo, da so nagrajena Telesa v temi dovolj velika spodbuda za nadaljevanje njegove pisateljske kariere. Glede na Davorinovo iskrenost in zagnanost zato lahko s precejšnjo mero gotovosti pričakujemo njegovo naslednjo literarno mojstrovino. Glede načrtov je pisatelj izjemno pazljiv, prav mogoče pa se bo še v bližnji prihodnosti našel založnik, ki bo v knjižni obliki natisnil njegove še ne objavljene pesmi, s katerimi, kot pravi Davorin sam, ne ve več, kaj početi.





Koncern Kolektor je prodal 314.355 delnic Letrike. S tem je izstopil iz lastniške strukture te šempetske družbe. Kolektor se je za prodajo delnic Letrike odločil v skladu s svojo strategijo o prevzemanju družb, ki predvideva pridobitev večinskega, vsaj 51-odstotnega deleža družb, v nasprotnem primeru pa umik. Kolektor je sveženj delnic Letrike po dogovoru z družbo Mahle prodal prav tej družbi, ki je kupnino tudi že v celoti poravnala. Strokovno in profesionalno delo predstavnikov družb Mahle in Kolektor odpira veliko možnosti za nadaljnje sodelovanje.



Julija so se na delovnem obisku v Kolektor Sinyungu v Južni Koreji mudili rektor Univerze v Ljubljani, dr. Ivan Svetlik, ter dekana Ekonomske fakultete in Fakultete za računalništvo in informatiko, dr. Metka Tekavčič in dr. Nikolaj Zimic. Obisk Kolektor Sinyunga je bil del njihovega 3-dnevnega obiska v Koreji, kjer so si ogledali korejske tehnološke velikane, kot sta LG in Hyundai, ob tem pa so si vzeli čas še za Kolektor Sinyung, edino slovensko podjetje v Koreji, ki sledi zgledu matičnega podjetja v Idriji in že slabih 15 let uspešno deluje na težkem korejskem trgu, kjer vztrajno krepi svojo prepoznavnost in prisotnost. To dokazujejo tudi povečana vlaganja v zadnjih letih in vse večji promet, podjetje pa se spogleduje tudi z akvizicijami, ki bi mu omogočile dodatno rast. Obisk je potekal v spremstvu predstavnikov KNU-ja (Kyungpook National University), s katerimi Univerza v Ljubljani že dalj časa sodeluje. Vsi so si z zanimanjem ogledali proizvodnjo v Kolektor Sinyungu, še posebej pa zadnjo, več kot 2 milijona evrov vredno Sinyungovo investicijo v linijo priključnic za kupca Mando Brose, ki je del tako imenovanega hibridnega portfelja izdelkov. Govora je bilo tudi o morebitnem sodelovanju, saj je Kolektor Sinyung v preteklosti že sprejel na prakso študente Ekonomske fakultete, ki so bili na izmenjavi v Koreji. Kot je povedal Matej Tušar, direktor podjetja Kolektor Sinyung, so obiskovalcem izrazili potrebo po študentih elektro in strojne smeri. Rektor Univerze v Ljubljani, dr. Ivan Svetlik, je k temu dodal, da je bil njihov namen obiska prav razširitev sodelovanja s KNU-jem tudi izven ekonomske smeri, kar bi bilo dobrodošlo tako za podjetje kot za študente. Kolektor bi s tem pridobil manjkajoči kader, študenti pa bi iz prve roke spoznali težavnost usklajevanja dveh popolnoma različnih kultur, poleg tega pa seveda dobili še možnost morebitne bodoče redne zaposlitve. (fotografija obisk)

Kolektor Etri je uspelo prodati transformator kupcu SP Energy, ki ima sedež v Glasgowu in oskrbuje z električno energijo praktično celotno Škotsko. Pri prodaji energetskih transformatorjev je treba poudariti, da razvoj trga traja več let. Tako je za prodajo prvega transformatorja na Škotsko Kolektor Etra porabila približno dve leti. Za podjetje predstavlja celoten trg Velike Britanije izjemen potencial. Po uspešnem vstopu na to tržišče prodajo na njem vsako leto povečuje. Na podlagi pridobljenih in napovedanih naročil za prihodnje leto ocenjuje, da bo dosegla prodajo energetskih transformatorjev v višini 6 milijonov evrov.



Kolektor Sinabit je sodeloval pri postavitvi nove proizvodne linije v tovarni enega vodilnih svetovnih proizvajalcev izolacijskih materialov Knauf Insulation v Eskisehiru v Turčiji. Kolektor Sinabit je izvedel inženiring in projektiranje, inštalacije, povezave, testiranja in zagon električne, instrumentacijske in nadzorne opreme, kabelsko napeljavo in montažo opreme za nekatere glavne segmente nove proizvodne linije. Inženirska dela so se pričela izvajati konec leta 2013 in se zaključila v avgustu 2014, ko je nova linija za proizvodnjo steklene volne pričela z obratovanjem.



Kolektor Sinabit je postal uradni in ekskluzivni zastopnik merilne opreme za merjenje porabe vode proizvajalca ARAD Ltd. iz Izraela, in sicer za območje Slovenije in ostalih držav JV Evrope. V svetovnem merilu predstavlja ARAD enega izmed vodilnih in najbolj prepoznavnih proizvajalcev merilne opreme za merjenje porabe vode, prvenstveno na področju AMR/AMI-rešitev za daljinsko odčitavanje in hidravlično optimizacijo delovanja vodovodnih in kanalizacijskih sistemov. Podjetje Kolektor Sinabit, ki ima dolgoletne izkušnje v avtomatizaciji in telemetrijskih rešitvah na področju komunalne infrastrukture, z novim partnerstvom tako širi svojo ponudbo na tem področju v smeri ponujanja celovitih rešitev.

Portret Stojana Petriča, predsednika koncerna Kolektor

Dr. Žarko Lazarević

Mnogokrat je tako, da se v asociacijah neločljivo povežejo vodilne osebe in podjetja, ki jih te osebe vodijo. Zgodbe o lastnostih posameznika postanejo zgodbe podjetja in seveda tudi obratno. V primeru družbe Kolektor in Stojana Petriča to gotovo drži. Stojan Petrič je vse svoje delovno življenje preživel v Kolektorjevih vrstah, čeprav je kazalo, da bo njegova poklicna pot šla mimo Kolektorja. Bil je namreč štipendist ETE iz Cerknega.



Študentska leta (Stojan Petrič prvi z desne)

Po diplomi na ljubljanski Ekonomski fakulteti se je leta 1974 zaposlil v Kolektorju. Zaposlen je bil v komerciali, kjer je postopno postal vodja nabave. To je bil njegov prvi položaj, s katerega je videl podjetje kot celoto, prek dobaviteljev pa spoznal tudi Kolektorjevo podjetniško socialno omrežje. Po letu 1979 je osnoval in dolga leta vodil zunanjetrgovinsko službo, vse uvozne in izvozne posle. Na tem položaju se je privadil kompleksnosti odnosov in razmišljanja. S tega položaja je spoznaval pasti Kolektorjevega podrejenega položaja na področju trženja na zahodnih trgih, ki jo je podjetju vsilil nemški partner Kautt & Bux.



Kolektorjeve investicije v razširitev proizvodnih prostorov

Stojanu Petriču so te izkušnje po imenovanju za direktorja leta 1994 prišle še kako prav. Preizkušnje, pred katere je bilo postavljeno podjetje in Stojan Petrič kot vodilni mož, so bile velike. Proces tržne emancipacije in uspešne privatizacije v devetdesetih letih, internacionalizacije in globalizacije, produktne diverzifikacije, tehnološke inovativnosti, ustalitve lastniške in upravljalvske strukture z izplačilom Kirkwooda leta 2002, ki jih je sooblikoval in usmerjal Petrič, so globoko preoblikovali družbo Kolektor. V teh procesih se je oblikovala nova refleksija pozicije podjetja in njegovega nastopanja na



Bosch 2007

trgih, v različnih javnostih. Značilnost dela v Kolektorju je postalo timsko delo na vseh ravneh.

V zadnjih dvajsetih letih je imel koncern Kolektor strateško jasno definirane cilje, jasno definirano poslanstvo, vizijo in strategijo, kako dosehati cilje. Ti so postavljeni na način, da so sproti merljivi, primerljivi, predvsem pa stvarno postavljeni. Ne sicer nizko, ampak, kot je pri Kolektorju v navadi, precej ambiciozno, da predstavljajo izziv. In rezultati niso izostali.

Za vse to ni bila dovolj samo volja, potrebno je bilo imeti tudi znanje. In na tem področju je opazna pomembna dimenzija, ki jo je Stojan Petrič okrepil s pozicije direktorja. Ogromno napora je bilo usmerjenega v zvišanje obsega znanja in izobrazbene ravni podjetja. Kompleksnost novih tehnologij in obsega potrebnih znanj je naraščala. Sestavni del procesa izobraževanja je bilo tudi načrtno izobraževanje in pomladitev managerskega kadra na vseh ravneh, kar je zagotovilo nemotenega generacijskega prehoda.

Po zaslugi preudarnega vodenja Stojana Petriča se podjetje Kolektor kaže kot ekonomski in socialni prostor ustvarjalnosti, ki je omogočil uspešno razvojno delo in položaj tehnološkega vodje v komutatorski panogi. Od razvojnega dela je bil samo korak v znanstvenoraziskovalno delo, kar predstavlja Nanotesla inštitut. Petrič je koncern Kolektor ukrojil tako, da se odlikuje po sposobnostih učenja oziroma črpanja znanja iz širšega akademsko-raziskovalnega prostora z razvejanim sodelovanjem. Rezultati aplikacij teoretskih in drugih spoznanj so vidni v inovacijskih poslovnih modelih in organizacijskih strukturah podjetja.

V zadnjih dvajsetih letih je družba Kolektor povečala prodajo za kar 15-krat, dobiček za nekaj 100-krat, dodano vrednost na zaposlenega pa za 3- do 4-krat. S tako veliko rastjo je Kolektor pod Petričevim vodstvom postal sinonim za uspešno slovensko gospodarsko družbo. Pa ne samo to, temveč tudi svetovno podjetje, ki je s proizvodnjo ali trgovskimi predstavništvi prisotno na evropski, ameriški in azijski celini. To utrjuje ugled koncerna in tudi Stojana Petriča osebno, ki je prav gotovo med najbolj cenjenimi direktorji v slovenskem prostoru.



Dosedanji predsednik koncerna Stojan Petrič prepušča vodenje novi ekipi

S 1. oktobrom prevzema vodenje koncerna nova tričlanska uprava. Ob tej priložnosti se je predsednik koncerna srečal s svojimi sodelavci in se jim zahvalil za trud in podporo.

Kot je poudaril glavni izvršni direktor Radovan Bolko, ki prevzema mesto predsednika koncerna, so spremembe edina stalnica v našem življenju. Ena izmed takih sprememb je tudi upokojitev. Opisati poklicno pot Stojana Petriča je težko, saj je bilo v 40 letih dosežkov veliko. Predvsem so njegovih 20 let voditeljstva zaznamovali rast podjetja, diverzifikacija, globalizacija in lastninjenje – veliki dosežki, ki jim je potrebno dodati še kulturo, ki jo je Stojan Petrič razvil v koncernu. Gre za

kulturo odprtega dialoga in direktne komunikacije, kulturo proaktivnosti, kulturo znanja in kulturo spoštovanja.

Sodelavci so na humoren in slikovit način predstavili njegovo 40-letno pot v Kolektorju. Ker pa se besede z leti pozabijo, bo predsednika koncerna na njegovo pot in uspehe, ki jih je dosegel, spominjala skulptura, ki simbolizira celoten razvoj Kolektorja – od trdnih temeljev in osnovnega programa – komutatorja – do diverzifikacije, zajete v treh stebrih.





V sosvetu Kolektor Group po novem samo zunanji člani

Sosvet Kolektor Group, v katerem so bili do zdaj notranji člani, bodo po novem sestavljali samo zunanji člani. Sosvetu bo predsedoval predsednik koncerna Kolektor Stojan Petrič, njegov namestnik bo večletni član sosveta in predstavnik NLB Tone Ribnikar, zraven pa so kot člana povabili še profesorja na Ekonomski fakulteti v Ljubljani prof. dr. Janeza Prašnikarja in direktorja Instituta »Jožef Stefan« prof. dr. Jadrana Lenarčiča. Slednja dva smo povprašali, kakšna bo njuna vloga v sosvetu Kolektor Group.



Prof. dr. Janez Prašnikar,
Profesor na Ekonomska fakulteti v Ljubljani

»Ker sem v preteklosti že deloval v nadzornih svetih podjetij, predvidevam, da bo moja vloga podobna: s svojim znanjem in z izkušnjami delovati v dobrobit organizacije, ki mi je zaupala to vlogo. Kolektor se je uspešno umestil v globalni konkurenci. To mesto mora ohraniti tudi v prihodnje, kar je pomembno za njegove lastnike, zaposlene pa tudi za ožje in širše okolje. Vabilo, da postanem član sosveta Kolektor, me je razveselilo. Kolektor poznam že precej časa in sem vseskozi z zadovoljstvom spremljal njegov razvoj.«



Prof. dr. Jadran Lenarčič,
direktor Instituta
Jožef Stefan

»Kolektor Group postaja vse pomembnejši akter na svetovnem trgu in zato je ključno, da se pri načrtovanju svojih usmeritev naslanja tudi na znanje ljudi zunaj podjetja. Kot član Instituta »Jožef Stefan«, našega največjega in svetovno znanega raziskovalnega centra, se že 35 let ukvarjam z razvojem in prenosom tehnologij, zato menim, da bo moj prispevek največji prav na tem področju. Povabilo, da bi postal član sosveta, sem sprejel z veseljem. Vidim ga tudi kot priznanje dolgoletnemu sodelovanju med našima ustanovama.«

Nova uprava koncerna Kolektor

Radovan Bolko,
predsednik uprave



Radovan Bolko je s Kolektorjem povezan pravzaprav od leta 1976, ko je dobil kadrovske štipendije za študij na fakulteti za strojništvo. Prvega marca 1981 se je zaposlil in po vmesni enoletni prekinitvi zaradi služenja vojaškega roka leta 1983 zaključil pripravništvo. Nato je opravljal dela s področja tehnologije prešanja in brizganja ter kasneje tudi konstruiral naprave in orodja. Leta 1989 je na osnovi internega razpisa zasedel mesto vodje sektorja zagotavljanja kakovosti in s tem postal član posloводства Kolektorja. Tej funkciji je bila kasneje dodana še odgovornost za Divizijo C, dokler ni leta 2004 prevzel odgovornosti za razvoj novih (nekomutatorskih) programov in kasneje dobil tudi status namestnika predsednika. Od leta 2009 je bil na položaju glavnega izvršnega direktorja. S 1. oktobrom je prevzel mesto predsednika uprave koncerna Kolektor.

»Edina stalnica v življenju so spremembe. To je pogosto uporabljen rek, ki pa je značilen tudi za podjetja. In v Kolektorju je s 1. oktobrom prišlo do spremembe. Dosedanji predsednik koncerna Kolektor g. Stojan Petrič je prepustil vodenje novi tričlanski upravi in s tem prenesel težišče svojega delovanja na nadzorniške funkcije. Vsekakor gre za spremembo, ki pa je le nadaljnji korak v razvoju koncerna.

Koncern Kolektor je namreč postal velik poslovni sistem z jasno določenimi procesi in odgovornostmi, s sposobnimi zaposlenimi in timskim načinom dela. Model vodenja koncerna je v preteklosti pokazal zelo dobre rezultate, ima pa seveda še potencial za nadgrajevanje.

Več kot 450 milijonov evrov letnega prometa, 3000 zaposlenih, tri poslovne divizije, proizvodni obrati po celem svetu, izjemno nizka zadolženost. Vse to nam daje odlične možnosti in hkrati predstavlja velik izziv za realizacijo novih razvojnih projektov, osvajanje novih tržišč in tržnih niš, širitev proizvodnje na nove lokacije in seveda tudi za nakup podjetij, ki bodo dopolnjevala ali nadgrajevala programe naših poslovnih divizij.

Strategija koncerna je jasna, cilji so določeni.

Rast ob ustrezni donosnosti, zadovoljstvu kupcev, partnerjev in zaposlenih še naprej ostaja ključno izhodišče.

Čaka nas delo in stalno razmišljanje in delovanje v smeri, kako bi lahko bili še boljši in uspešnejši.«

Darja Petrič Florjančič, članica uprave

Darja Petrič Florjančič se je rodila v Ljubljani leta 1976. Leta 2001 je diplomirala na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Že leto prej, torej leta 2000, se je zaposlila v družbi Kolektor Group, kjer dela še danes. Svojo poklicno pot je začela kot računovodkinja za različne družbe v koncernu in si kasneje pridobila še znanja s področja finančnega poslovanja. Leta 2004 je kot izvršna direktorica prevzela vodenje Kolektorjevega oddelka za finance in računovodstvo ter družbe FOND d.d. Leta 2012 je postala članica nadzornega sveta Doma upokojencev Idrija in predsednica Teniškega kluba Kolektor Idrija.

Kolektor je v mojem življenju prisoten že odkar pomnim. Je sinonim za trdnost, stabilnost, rast in delavnost. Z rastjo Kolektorja smo rasli tudi mi in tako bo tudi v prihodnje. V družbi delam 14 let. Začela sem v računovodstvu in leta 2004 postala izvršna direktorica za finance in računovodstvo. Ponosna sem, da lahko to delo opravljam naprej kot članica uprave koncerna Kolektor. Njegovemu poslovnemu in strateškemu razvoju v prihodnjih letih, bomo sledili tudi mi, novi člani uprave, s tem, da bomo sprejemali odločitve in ukrepe, ki bodo na poti razvoja in rasti potrebni.

Naš in moj cilj je, da Kolektor ostane finančno stabilen in kapitalsko trden ter da sledi konservativni politiki zadolževanja z jasno začrtano vizijo rasti.



Valter Leban, član uprave

Mag. Valter Leban je bil rojen leta 1963 v Idriji, leta 1988 je diplomiral na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani, leta 2007 pa končal podiplomski študij MBA na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Leta 1988 se je zaposlil v skupini Kolektor, kjer dela še danes. Od leta 1994 je zasedal različna vodstvena in vodilna mesta. Najprej je bil v obdobju 1994–2002 direktor obrata Veliki komutatorji, v obdobju 2002–2004 izvršni direktor informatike, v obdobju 2004–2009 direktor podjetja Kolektor Sikom, od leta 2009 pa je izvršni direktor koncerna Kolektor za področje produkcije in nabave.

»Delati v podjetju svetovnega formata, kar koncern Kolektor nedvomno je, je istočasno sreča, izziv ter odgovornost. Še posebej, če ti je zaupano vodenje pomembnih poslovnih področij na nivoju celotnega koncerna.«

V Kolektorjev DNK je zapisana rast. Strategija rasti je podprta z diverzifikacijo, globalizacijo, prevzemi podjetij in nenazadnje operativno odličnostjo. Na področju proizvodnje, pravzaprav na celotnem operativnem delovanju podjetja, je prav slednja odločilnega pomena. Operativno odličnost v koncernu Kolektor zasledujemo z uvajanjem načel vitke proizvodnje. Pri tem so vse dejavnosti vitke proizvodnje usmerjene v zadovoljstvo kupca. Verjamemo, da je kupec zadovoljen takrat, kadar naročene izdelke dobi pravočasno, v zahtevani kakovosti in količini. Kupec mora tudi vedeti, da smo izdelke proizvedli brez nepotrebnih izgub. Začeto strateško iniciativo »Vitko podjetje« bomo nadaljevali še naprej. Prepričan sem namreč, da je operativna odličnost pomemben del temelja, ki nam bo v bodoče omogočal vzdržno rast in posledično status podjetja svetovnega formata.«



Znana sta Kolektorjeva naj dobavitelja

Na tradicionalnem, že 9. Dnevu dobaviteljev je Kolektor razglasil najboljšega domačega in tujega dobavitelja za pretekli dve leti. V tem času sta se najbolj izkazala Mokos, d. o. o. ter Panasonic Corporation in njegov distributer Miki & Co., Ltd.

Ključno sporočilo zbranim Kolektorjevim dobaviteljem je bilo:

dvigujmo produktivnost, bodimo učinkoviti, konkurenčni in rastimo skupaj. Kolektorjeva strategija namreč temelji na rasti – tako organski kot z akvizicijami. Kolektor si prizadeva za 3–5-odstotno letno organsko rast. Cilji, ki si jih je zastavil, so ambiciozni, to je do leta 2017 ustvariti med 500 in 750 milijoni evrov prometa.

Kot smo lahko slišali, kupci zahtevajo lokalno prisotnost, zato Kolektor

tudi vedno več pozornosti namenja lokacijam na Kitajskem, v Mehiki, Bosni in Hercegovini ter odpira novo proizvodnjo v Srbiji. Lokalno usmerjenost pričakujejo tudi od svojih dobaviteljev, so poudarili govorniki in povedali, da je Kolektor prednostni dobavitelj svetovno znanim kupcem po vsem svetu. To je med drugim dosegel tudi z vpeljavo principov vitkosti. Da jih bodo vpeljali, pričakujejo tudi od svojih dobaviteljev, saj bodo vsi



Mokos, d. o. o.

Podjetje Mokos, d. o. o. dobavlja Kolektorju navite tulke. Začetki sodelovanja z dobaviteljem segajo v leto 1990. Od takrat je sodelovanje preraslo v pravi partnerski odnos, kjer dobavitelj natančno sledi zahtevani kakovosti in dobavnim rokom kupca. Reklamacij v poslovnem sodelovanju v letih 2012 in 2013 ni bilo, točnost dobav pa je dosegla 100 odstotkov.

Milan More

»Priznanje mi zelo veliko pomeni. S Kolektorjem sodelujemo že 24 let. Smo ponosni, da lahko delamo zanj. Nisem pričakoval, da nas bo izbral za najboljšega domačega dobavitelja, saj smo to priznanje prejeli že pred štirimi leti.«



Panasonic Corporation in Miki & Co., Ltd.

Panasonic Corporation in Miki & Co., Ltd. sta v zadnjih letih na področju nabave duroplastov prerasla v pomembnega poslovnega partnerja skupine Kolektor. Zagotavljata konstantno visoko kakovost dobavljenih materialov, dobro tehnično podporo ter točnost dobav, ki so med drugim tudi posledica vpeljave konsignacijskih zalog.

Takaharu Karasawa

»Zelo smo počaščeni, da nas je Kolektor izbral za najboljšega tujega dobavitelja. Zelo smo ponosni na nagrado. S Kolektorjem sodelujemo od leta 2005. Je naš največji kupec.«

akterji v dobaviteljski verigi le tako ostali konkurenčni. Vitka proizvodnja namreč zahteva tesno sodelovanje z dobavitelji, prav to sodelovanje pa je v času močne konkurence ključ do uspeha na trgu.

Aktivnosti strateške nabave bodo v prihodnosti usmerjene predvsem v dvig produktivnosti, povečanje transparentnosti z dobavitelji, optimizacijo dizajna končnih izdelkov, zamenjavo materialov, povečanje frekvence spremljanja učinkovitosti dobaviteljev, upravljanje s tveganji, izogib enojnim virom ter izbiri dobaviteljev s proizvodnjo na različnih lokacijah.

Kolektor je imel v letu 2013 2854 aktivnih dobaviteljev, 37 tisoč različnih artiklov, 12 nabavnih oddelkov. V strateški nabavi napovedujejo rast celotne nabavne vrednosti v naslednjih letih. Cilj je, da bi se leta 2017 ta

glede na planirano prodajo skoraj podvojila. Kolektor naj bi takrat imel 3200 aktivnih dobaviteljev, 60 tisoč kupljenih artiklov in 13 nabavnih oddelkov. Možnosti in priložnosti za dobavitelje je torej veliko. Predvsem pa lahko dobavitelji prispevajo k temu, da Kolektorjeva dobaviteljska veriga na dolgi rok ostane vodilna na svojem področju.

Posebno pozornost so organizatorji Dneva dobaviteljev namenili tudi obvladovanju tveganj v dobaviteljski verigi. Pri poslovanju smo namreč nenehno izpostavljeni tveganjem, kot so denimo cena surovin in menjalni tečajji, težave s proizvodnjo in kvaliteto, gospodarski položaj, stavke, demografske spremembe, naravne katastrofe in epidemije. Zato Kolektor uvaja sistemski pristop k obvladovanju tveganj. Za primer vzemimo samo žledolom v Sloveniji in poplave v Bosni in Hercegovini ter Srbiji. V primeru

slednjih je Kolektor najprej identificiral prizadete lokalne dobavitelje, poiskal alternativne transportne poti in aktiviral nadomestne dobavitelje iz Slovenije.

Kolektorjeve prakse pri upravljanju s tveganji dobavne verige so predvsem upoštevanje mednarodnih standardov, periodične preverbe poslovnega zdravja dobaviteljev, dvojni viri z različnimi dobavnimi verigami, reevalvacija dejavnikov tveganja skozi celotno trajanje projekta, strog nadzor kakovosti in sprotno ocenjevanje dobaviteljev. V strateški nabavi pravijo, da so tveganja sicer sestavni del poslovnega procesa, a da je ta po večini mogoče preprečiti, se jim izogniti ali jih predvideti in da je preprečevanje boljše kot odpravljanje posledic.

Zbranim se je predstavil še najmlajši član skupine Kolektor, to je Turboinštitut. V Komunitatorju vam ga bomo predstavili v zimski številki.



Zaključila se je prva Kolektorjeva Vitka akademija

Polona Rupnik

Vitka akademija je produkt Kolektorjevih strokovnjakov, ki so sestavili projekt, s katerim poskuša koncern na osnovi »vitke« filozofije potencialnim kadrom dati vsa potrebna znanja, da bodo lahko v bodoče prevzemali zahtevne naloge vodenja strateških projektov, oddelkov oziroma so lahko tudi potenciali za top menedžment v prihodnosti.

Kolektor je že leta 2005 prepoznal nujnost uvajanja vitkih principov, s

katerimi je prva začela Toyota, sledile pa so ji tudi druge multinacionalke, med njimi tudi Kolektorjev največji kupec Robert Bosch. »Vesel sem, da imamo danes toliko znanja o vitkosti in primerov dobrih praks, da smo lahko izpeljali lastno izobraževanje – Vitko akademijo,« je zbranim na slovesnosti ob zaključku Vitke akademije povedal predsednik koncerna Kolektor Stojan Petrič.

Prva generacija udeležencev Vitke akademije se je na zadnjem, sedmem srečanju v letu dni, kolikor časa je potekalo izobraževanje,

predstavila z zaključnimi projekti, s katerimi so pokazali vse na novo pridobljeno znanje. »Pohvaliti moram vse udeležence Vitke akademije, ki so dosegli cilj oziroma ga celo presegli. Pohvala in zahvala gre tudi promotorjema Vitke akademije Žigi Kogejju in Franku Starku ter vodji projekta Eriki Bogataj,« je dejal izvršni direktor za nabavo in produkcijo Valter Leban.

Ob tej priložnosti je Kolektor pripravil tudi okroglo mizo na temo »vitkega vodenja«, na kateri so sodelovali Radovan Bolko, glavni izvršni direktor



»Diplomanti« prve Kolektorjeve Vitke akademije – 20 jih je, prihajajo pa iz vseh Kolektorjevih družb v Sloveniji, Nemčiji ter Bosni in Hercegovini.

koncerna, Valter Leban, izvršni direktor za nabavo in produkcijo, Eva Cvelbar Primožič, izvršna direktorica za kadre, Žiga Kogej, promotor Vitke akademije, Jure Bolko, najboljši potencial prve generacije udeležencev akademije, in dr. Matej Tušak, športni psiholog in član komisije za izbor udeležencev akademije, moderiral pa jo je dr. Marko Jaklič z ljubljanske Ekonomske fakultete. Okrogla miza je postregla z zanimivimi ugotovitvami o vodenju, vodjih ter njihovih lastnostih. Govorniki so se strinjali, da če hočeš uspeti, moraš biti boljši od konkurence. Da bi ostali korak pred konkurenco, moramo nenehno iskati nove ideje in tiste dobre tudi udejanjati. Cilj kadrovske službe podjetij je, da išče prave ljudi za prava delovna mesta. Mednarodna pojavnost slej ko prej pripelje do trka medkulturnih razlik, ki jih moramo sprejeti kot izziv, in ne kot oviro. Predvsem pa so se strinjali, da je osebnost tista, ki naredi voditelja dobrega in uspešnega. Dobri voditelji so namreč vzgojeni, se ne rodijo.

Kolektor ima polno izzivov. Z njimi se bodo v bodoče spopadali tudi potenciali. Od njih vodstvo pričakuje, da bodo uspešni pri izvajanju strategije koncerna. »Do leta 2022 doseči milijardo evrov prodaje ni skromen cilj, je pa dosegljiv, če



Jure Bolko,
najboljši potencial prve Kolektorjeve Vitke akademije

»Akademijo vidim kot odličen način za širjenje pomena vitkosti v koncernu, ki bo vse pomembnejša pri nadaljnji rasti in doseganju strateških ciljev. V ta namen smo udeleženci pridobivali praktična znanja in izkušnje iz prve roke v evropskih Kolektorjevih podjetjih po posameznih modulih, ki so bili podprti s kombinacijo predavanj in delavnic domačih in tujih strokovnjakov. Veliko tehničnega in ekonomskega znanja so na nas prenesli tudi promotorji in direktorji družb v navezi z najvišjim vodstvom Kolektorja – njihov vložek in podpora sta bila res na visokem nivoju, kar seveda zelo cenim. Vsekakor je bila koristna tudi stalna prisotnost dr. Tuška, ki je predvsem prek psiholoških in motivacijskih vsebin, s katerimi se soočajo vodje, poskrbel, da potenciali akademije nismo končali zgolj z novim znanjem in vitkejšo mentaliteto, ampak smo pridobili tudi nove socialne spretnosti, se naučili bolje obvladovati čas in stres ter postali bolj fleksibilni in kreativni. To nam je v veliki meri pomagalo tudi pri učinkovitejšem sprotne delu v obliki projektov, seminarskih nalog, prezentacij, domačih nalog in izpitov. Vsi naši prispevki so bili sproti ocenjeni s strani zunanjih predavateljev ali direktorjev Kolektorjevih družb, ne glede na to ali je šlo za produkt individualnega ali skupinskega dela. Spekter tem je bil širok in končno povprečje je sicer upoštevalo vse pridobljene ocene, a sam menim, da imajo večjo težo predvsem tiste naloge oziroma projekti, ki smo jih v vedno drugačni sestavi pripravili skupinsko. S tem sta bila poudarjena vidik globalnosti in pomen novih poznanstev, saj bomo udeleženci vitke akademije na ta način naše novo pridobljeno znanje in vitko filozofijo učinkoviteje delili.«

imaš prave ljudi. Zato bomo z Vitko akademijo nadaljevali tudi v naslednji

letih,« je še povedal predsednik koncerna Stojan Petrič.



Štipendisti in mentorji navdušeni nad Dnevom znanja

Polona Rupnik

Koncernova služba za kadre je pripravila prvi Dan znanja, ki je bil v celoti namenjen Kolektorjevim štipendistom in mentorjem. Rdeča nit dogodka so bile vrednote, vrhunec dneva pa razglasitev naj štipendista in naj mentorja. Za naj štipendista je bil izbran Rok Krhlikar, za naj mentorja pa Ksenija Frelih.

Naj štipendista in naj mentorja so v službi za kadre izbrali na podlagi skrbno pripravljenih kriterijev. Pri štipendistih so upoštevali povprečno osebno oceno študija, njihove dosežke, redno in odgovorno izpolnjevanje vseh študijskih obveznosti in obveznosti po

pogodbi o štipendiranju, samostojno izvajanje aktivnosti izven študijskega programa, motiviranost in timski duh, pri mentorjih pa so bili kriteriji prilagodljivost, pozitivna naravnost do dela, aktivno prenašanje znanja in izkušnje na mentoriranca, strokovnost, komunikativnost, uvajanje novih sodelavcev v delo, sodelovanje pri izdelavi internih učbenikov in predpisov ter sodelovanje pri internem prenosu znanja.



D a n Z N A N J A

Rok Krhlikar končuje univerzitetni študij na Fakulteti za elektrotehniko Univerze v Ljubljani in se v teh dneh intenzivno pripravlja na nadaljevanje študija na 2. bolonjski stopnji. Njegovo znanje s področja elektrotehnike izvira že iz osnovne šole, tekom izobraževanja na osnovni in srednji šoli pa se je preizkusil tudi na različnih državnih tekmovanjih s področja angleščine, nemščine in logike ter dosegel različne rezultate. S povprečno oceno 9,6 se uvršča med najboljše študente, vseeno pa v prostem času najde čas za številne interesne dejavnosti.



Ksenija Frelih je s koncernom Kolektor pa je povezana še iz časov šolanja na gimnaziji. Že od srednje šole naprej je namreč vsako leto med počitnicami delala na Kolektorju, večinoma v diviziji A, danes pa dela kot inženirka za zagotavljanje kakovosti. Koncernova Vitka akademija ji je dala mnogo znanja. Z njo je spoznala nekaj novih dejstev o sebi, pridobila je nove vidike, spoznala ozadje procesov in timsko delo, čemur danes daje velik pomen. Tudi družboslovno (sploh pa pedagoško) znanje ji pri delu večkrat pride prav, saj inženirji vidijo svet v alinejah, sama pa ga kot pedagoška delavka zmore povezati z miselnimi vzorci.

Udeleženci prvega Dneva znanja so bili z njim izjemno zadovoljni, saj so s skupnimi močmi na interaktivni delavnici gradili timsko piramido vrednot, se spoznavali in izmenjevali mnenja.



Špela Miklavčič,
štipendistka

»Kolektorjeva štipendistka sem že štiri leta. Mislim, da je super, da se je ta zadeva začela. Zdi se mi fino, da se povežemo štipendisti, mentorji in kadrovska služba, da se med seboj spoznamo. Dan znanja je upravičil moja pričakovanja. Prav se mi zdi, da so nam predstavili, kam stremi Kolektor, da se bomo lahko študenti na to pripravili. Predvsem mi je bila zelo všeč interaktivna delavnica.«



Andrej Vehar,
mentor

»Dan znanja vsekakor ocenjujem kot dobrodošel dogodek, ki ponuja predvsem zanimiv način sodelovanja mentorjev in štipendistov. Izvedba dneva je minila v prijetnem, zabavnem vzdušju, kar je zagotovo pripomoglo k še večji kreativnosti. Vsekakor pa je bilo tekom celotne vsebine zanimivo praktičiranje vrednot, ki jih živimo v Kolektorju – slednje so bile tudi rdeča nit tokratnega dogodka. Posebna pohvala kadrovske službi in ekipi TBA.«



Nejc Juvan,
študent

»Zelo sem zadovoljen, da sem se udeležil Dneva znanja in da sem spoznal ljudi s Kolektorja, saj sem šele pred kratkim postal študent. Rad imam takšne dogodke, da je malo team buildinga, da se ekipa poveže, da se ustvari timski duh. Mislim, da je to ključno za podjetja. Dan znanja je zadostil vsem mojim pričakovanjem in sem z njegovo izvedbo zelo zadovoljen.«



Vesna Močnik Rupnik,
mentorica

»Prvi dan znanja je bil po mojem mnenju uspešen in kot smo lahko razbrali z nasmejanih obrazov udeležencev, smo bili z njim vsi zadovoljni. Njegova izvedba je bila drugačna od običajnih Kolektorjevih srečanj, saj to ni bilo neko predavanje, na katerem se udeleženec lahko za trenutek umakne v svoj svet in ne sodeluje aktivno. Moderatorji Dneva znanja so bili odlični in so od vseh udeležencev zahtevali večurno aktivno sodelovanje. Z različnimi in zelo zanimivimi nalogami so nas popolnoma zaposlili, tako da smo mentorji za en dan lahko pozabili na vsakdanje delo, študentje pa so, kot sem opazila, tudi uživali v nekem zanje povsem novem okolju in novih izzivih. Všeč mi je bilo, da sem lahko spoznala naše študente. Kot ekonomist sem se seveda bolj zanimala za študente Ekonomske fakultete. Prav vsi so bili zelo motivirani za delo, s seboj prinašajo neko svežino in jih z veseljem pričakujem v našem podjetju.«



Rok Krhlikar

Izbran si bil za naj štipendista. Kakšen mora biti po tvojem mnenju dober oziroma naj štipendist?

Po mojem mnenju mora biti naj štipendist nekdo, ki je aktiven, zagnan, ambiciozen, samoiniciativen, poln idej in ki svoje znanje uporablja tudi za aktivnosti izven okvira študija. Učni uspeh po mojem mnenju za to ni ključen, saj dober uspeh ne pomeni nujno tudi pridobljenega znanja. Pomembno je tudi, da z znanjem, ki ga tekom šolanja štipendist pridobi, počne kaj koristnega. Pa naj bo to praktično delo, s katerim si nabira izkušnje in tako svoje znanje še dopolnjuje, ali pa predajanje pridobljenega znanja drugim, ki jih takšne stvari zanimajo in bi morali drugače počakati do študentskih let, da bi lahko do teh znanj dostopali.

Si ta naziv pričakoval ali je bil popolno presenečenje? Zakaj?

Nad pridobljenim nazivom sem bil presenečen, se mi je pa malce dozdevalo, da bi znal pristati v mojih rokah, saj moj učni uspeh (ki je bil eden izmed kriterijev) ni ravno slab. Prav tako pa sva letos z Jernejem v Idriji in okolici aktivno organizirala več tečajev in dogodkov, katerih cilj je tudi približanje naravoslovnih znanosti mlajšim generacijam, pri čemer sva uspešno sodelovala tudi s Kolektorjem. Na ta račun je Jernej že pred meseci s strani Kolektorja in Life Learning Academie dobil nagrado Referenca.

Kaj ti naziv pomeni?

Pridobitev tega naziva je nekakšna potrditev in nagrada za prej omenjeno delo, ki ga z Jernejem opravljava. Obenem je tudi dobra popotnica za nadaljnje sodelovanje s Kolektorjem, saj nama bo v prihajajočem letu oziroma letih prav prišla njegova podpora, če želiva svoje delo opravljati še bolje, širiti svoje dejavnosti in povečati ekipo, ki bi pri tem sodelovala.

Odlikuje te izjemna samoiniciativnost, saj si s kolegom, tudi Kolektorjevim štipendistom, pripravil delavnice robotike in tečaj programiranja. Zakaj? Takšnih študentov le ni veliko.

K temu, da sva se odločila letos organizirati vse to, je prispevalo več dejavnikov. V začetku leta sva vse skupaj zastavila precej bolj skromno, kot je nato postalo. Mislim, da naju je nekje v začetku septembra prešinilo, da so bolj ali manj vse obšolske dejavnosti, ki so idrijskim dijakom na voljo, bolj družboslovne narave. Ker živimo v kraju z močno naravoslovno in tehniško dediščino, se nama je zdelo primerno, da bi imeli dijaki možnost izbire tudi takšnih vsebin. Oba že več let aktivno delujeva v svojih društvih (Jernej pri Klubu idrijskih študentov, jaz pa pri Rodu srebrnih krtov Idrija), tako da je bila zapolnitev vrzeli, ki sva jo videla, nekako samoumeven naslednji korak. Ker smo v novonastalem Mladinskem centru Idrija takrat ravno začeli z izvajanjem programskih vsebin za mlade, sva imela odlično priložnost, da tečaj izvedeva kot njegova aktivista. Izbrala sva si tečaj osnov programiranja, saj sem se sam udeležil podobnega tečaja na začetku svojega izobraževanja na idrijski gimnaziji. Tečaj je takrat vodila profesorica informatike, Danica Bogataj. Od tistega tečaja sem odnesel res veliko znanja, ki mi dobro služi še danes, tako da se mi je zdelo malce škoda, da zdajšnji dijaki niso imeli enake možnosti. Ostale aktivnosti so nato sledile kar nekako same od sebe, saj tovrstnih vsebin v našem okolju očitno res manjka. Iz gimnazije je prišla pobuda, da bi v

sodelovanju s Kolektorjem izvedla še tečaj robotike, ki smo ga nato uspešno izpeljali v drugi polovici šolskega leta. Iz OŠ Črni Vrh so naju prosili, če bi za njihove osmošolce izvedla tehniški dan, kar nam je uspelo proti koncu šolskega leta. Vmes pa sva se odločila še za organizacijo Vikenda eksperimentov, ker se nama je ideja zdela dobra, ob izvedbi pa se je le še potrdilo, da je za tovrstne vsebine v Idriji očitno več kot dovolj interesa.

Kakšen je po tvojem mnenju dober mentor?

Po mojem mnenju mora biti dober mentor komunikativen, dostopen (vedno na voljo in pripravljen odgovarjati na vprašanja), imeti mora celostno znanje s področja, ki ga pokriva (da lahko odgovori na vsa vprašanja, ki se v procesu učenja pojavijo), svoje delo mora opravljati z veseljem (saj se ta odnos prenese na pripravnike), pri podajanju znanja pa se mora izražati razumljivo (saj v nasprotnem primeru ne pride do uspešnega prenosa znanja).

Kakšen načrte imaš za prihodnost?

V prihajajočem letu bova z Jernejem na idrijski gimnaziji spet izvedla dva tečaja, organizirala Vikend eksperimentov in nekaj tehniških dni na okoliških šolah. V prihodnjih letih si želiva v Idriji ustanoviti eksperimentalnico po vzoru goriške e-Hiše ali ljubljanske Hiše eksperimentov, ki bi lepo dopolnila idrijsko turistično ponudbo, saj bi poleg ostale naravoslovne in tehniške dediščine ponudila tudi nekaj za mlajše obiskovalce. Poleg tega bi bila primerna tudi za izvedbo najrazličnejših vsebin za okoliške osnovne šole. V naslednjih letih bova torej z Jernejem moči najverjetneje usmerila v oblikovanje programske in prostorske zasnove za eksperimentalnico, ki nama bo v pomoč pri pridobivanju sredstev, saj so le-ta največja ovira pri njeni ustanovitvi in delovanju. Drugi dolgoročni cilj je pridobitev mladih ljudi, ki bi bili pripravljeni sodelovati tudi pri organizaciji tovrstnih dogodkov, saj sama vseh svojih idej verjetno ne bova uspela realizirati.



Ksenija Frelih

Izbrana si bila za naj mentorico. Kakšen je po tvojem mnenju dober mentor?

Dober mentor je tisti posameznik, ki ima željo podajati znanje drugim. Je nekdo, ki ne zgolj naniza znanja mentorirancu, ampak ga usmerja in vodi do samostojnega dela. Bistvo ni zgolj v tem, da mentor vse pove, vse obrazloži, ampak mentoriranca usmerja, da sam osvoji potrebno znanje. Mentor poda orodje ali znanje mentorirancu, mu razloži, kaj čemu služi, in mu zada nalogo. V kolikor se mentorirancu nekje zatakne, ga mora mentor spodbuditi, usmerjati ali mu pomagati, da se vrne na pravo pot k rešitvi. Skratka, dober mentor mora biti prisoten in na razpolago ter se tudi pripravljen učiti od mentoriranca.

Si ta naziv pričakovala ali je bil popolno presenečenje? Zakaj?

Ne, tega priznanja nisem pričakovala niti najmanj. Predvsem zaradi dejstva, da sem bila še ne dolgo tega sama v vlogi mentoriranca. Letošnje leto je bilo pravzaprav prvo leto, da sem bila bolj intenzivno podvržena temu, da svoje znanje prenašam na druge. Mogoče mi je prenos znanja na druge zaradi svoje izobrazbe le bolj naraven in imam to bolj ponotranjeno – lahko bi rekla, da imam poklicno deformacijo.

Kaj ti naziv pomeni?

Pomeni mi veliko. Predvsem to, da dobiš potrditev, da dobro opravljaš svoje delo, da si na pravi poti in da je nekdo opazil trud, ki ga vlagáš.

Mentorica ostajaš še naprej. Kaj bi na tem področju še rada dosegla?

Sem mnenja, da je dober mentor dobesedno podvržen vseživljenjskemu učenju. Ne zgolj, da prenaša znanje na druge, ampak da ga je voljan tudi prejemati. Zase pa sem mnenja, da moram osvojiti še mnogo znanja od drugih in bom še nekaj let tudi v vlogi mentoriranca. Posamezniki znotraj koncerna Kolektor so polni znanja in od njih se imam še mnogo za naučiti. Imam še mnogo vprašanj, na katera moram dobiti odgovore. Poleg tega pa se še vedno želim tudi naprej formalno izobraževati.

Imaš morda kakšen nasvet za ostale mentorje?

Težko je dajati nasvete drugim, ker menim, da še nisem v poziciji, da bi lahko dajala nasvete tistim, ki so mentorji že dalj časa. Lahko dam zgolj priporočilo, da če sprejemaš okolico in najdeš notranje zadovoljstvo, posledično prenašaš tudi pozitiven pogled na svet in mentoriranca okužiš z optimizmom, entuziazmom in radovednostjo.

Kdo si po tvojem zasluži naziv naj štipendist oziroma kakšen mora biti dober štipendist?

Po mojem mnenju je to mlad posameznik, ki je zdrav tako telesno kot duhovno, je vsesplošno razgledan, neobremenjen z vrstniškim pritiskom, poseben ter vedoželjen. Zavedati se mora, da ni vseveden in da še marsičesa ne ve ter da ogromno sprašuje. Sposoben mora biti sprejemati mnenja in znanja drugih, jih pretehtati in ovrednotiti ter imeti razdelano mnenje o temah, ki jih pozna. Ni nujno, da je odličnjak in ima kup priznanj. Pomembno je, da zna osvojeno znanje pretvoriti v nekaj novega in uporabnega. Pomembno pa je še nekaj: delovne navade in vedenje, da je kdaj potrebno prijeti tudi za orodje in se »umazati«, da se opravi določeno delo.



Kolektor dijakom omogočil praktično delo v tujini

Polona Rupnik

Dijaki idrijske gimnazije David Bizjak, Gašper Sedej, Nejc Pirih in Andraž Rupnik so za dva tedna obiskali Kolektorjevo nemško podjetje Kolektor Kautt & Bux. Tja so z mentorjem Frankom Jurjavčičem odšli na počitniško delo. Njihova naloga v Herrenbergu je pripraviti program za projekt Erasmus +.

Na Gimnaziji Jurija Vege Idrija so se že dalj časa poigravali z mislijo, kako bi svojim dijakom praktično delo omogočili ne samo v domačem kraju, pač pa tudi izven meja Slovenije. Ker ima Kolektor razvejano mrežo podjetij tudi po svetu, je bila uresničitev ideje samo še vprašanje časa. Kot naročeno je prišla nova finančna perspektiva Evropske skupnosti, ki je vse dosedanje projekte Comenius, Leonardo ... združila pod skupnim imenom Erasmus +. Glavna usmeritev projekta je, da dijaki čim več praktičnih izkušenj dobijo v tujini. Gimnazija je kot partnerja v projektu povabila koncern Kolektor.



Gre za dvoletni projekt, ki ga bodo izpeljali z eno generacijo dijakov. Prva skupina, v kateri so štirje dijaki, je predhodnica tega projekta in njihova naloga je zasnova programa za drugo skupino, ki bo v Nemčijo odpotovala maja prihodnje leto. Tretja skupina se bo na praktično usposabljanje z delom v tujino odpravila novembra prihodnje leto.

Kot pravijo na gimnaziji, je projekt dobra promocija tako podjetja, šole kot tudi tehničnih poklicev, kar je v pomanjkanju dobrega tehničnega kadra več kot dobrodošlo. Da so tovrstni projekti in akcije res dobra priložnost, kaže tudi povečan vpis na tehnične smeri in upad vpisa v gimnazijske programe.



David Bizjak,
dijak

»V sodobnem času, ko poslovanje vse bolj stremi k čim večji globalni naravnosti in delovanju na omenjeni ravni, se takih priložnosti pač ne sme izpustiti iz rok in jih spregledati. Pridobivanje novih izkušenj in znanj ter spoznavanje tako proizvodnih kot tudi poslovnih procesov v tujini ozirajoč se na samo etiko in način delovanja je vsekakor ključ do uspeha za boljše delovanje in opravljanje funkcije iz izbrane profesije. Tu gre predvsem velika zahvala ne le šolskemu sistemu in projektom, predstavljenim s strani Evropske unije, temveč tudi samemu koncernu, ki aktivno vlaga v znanje in izkušnje mladih, ki smo v nekakšni začetni fazi spoznavanja celotnega proizvodnega sistema, obrata. Tako lokalno kot v končni fazi globalno zaradi vseh verižnih procesov in prepletenih niti v gospodarstvu je pomembno, da je povezanost vse večja, kar pa dosežemo le s tovrstno aktivno vključenostjo v projekte. Verjamem, da mi bo ta izkušnja ostala v spominu za celo življenje in v prihodnje prinesla še veliko odprtih vrat v nadaljnjem procesu šolanja in v končni fazi iskanja zaposlitve v koncernu Kolektor.«



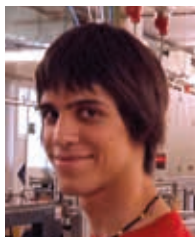
Franko Jurjavčič,
mentor

»Dijaki opravljajo dvotedensko prakso v Kolektor Kautt & Buxu, kjer delajo v proizvodnji komutatorjev in hibridnih komponent. Ob pomoči Ervina Govekarja in Blaža Boršnaka se dijaki seznanjajo z delom v proizvodnji ter načinom in organizacijo dela v podjetju. Izziv je tudi komunikacija v tujem okolju, tako v proizvodnji kot zunaj nje. Vse te izkušnje bodo pozitivno vplivale na njihovo vsakdanje delo in nadaljnje šolanje.«



Ervin Govekar,
Kolektor
Kautt & Bux

»Praktično delo idrijskih dijakov v Kolektor Kautt & Buxu je lepa priložnost za dijake, da poleg dela v tujini vsaj malo spoznajo tudi Nemčijo. S tem bodo poleg izkušenj verjetno dobili tudi motivacijo za morebitno delo v tujini, učenje jezika in nadaljnji študij. Sodelovanje med Nemčijo in Slovenijo je že tako tradicionalno dobro, projekti, kot je Erasmus+, pa lahko to le še okrepijo. Nenazadnje pa se s tem tudi pogloblja sodelovanje med koncernom Kolektor in domačo gimnazijo Jurija Vege.«



Nejc Pirih,
dijak

»Moje mnenje o projektu je zelo pozitivno. V podjetju je celoten kader zelo prijazen in se trudi priskočiti na pomoč v primeru težav. Z delom nimamo večjih problemov, saj smo podobno delo opravljali že v idrijskih obratih koncerna Kolektor. Osebnostno zelo cenim to priložnost, da sem bil izbran za prvo generacijo v sklopu tega projekta. S pridobljenim znanjem, ki mi bo nedvomno koristilo v življenju, pa bom lahko o projektu podučil tudi naslednje generacije. Ne smem pa pozabiti na odlično priložnost za izpopolnitev nemškega jezika, saj si tukaj nekako prisiljen govoriti nemško, saj je tako komunikacija najlažja. Zahvalil bi se torej koncernu Kolektor, saj nam je omogočil odlično priložnost in opravljanje počitniškega dela v Nemčiji.«

Inovacije omogočajo obstanek in rast

Polona Rupnik



Razvoj novih tehnologij, procesov in izdelkov je gonilo razvoja vsakega podjetja. Spremembe v okolju pomenijo izziv, priložnost za ustvarjanje nečesa novega, drugačnega. Zaposlene silijo k inovativnemu razmišljanju, torej tudi k razvoju inovacij. Inovacije pa so tisto, kar omogoča podjetju obstanek in rast. V koncernu spodbujamo inovativnost v poslovnih procesih in tako ustvarjamo dodano vrednost tako pri svojih izdelkih kot tudi zaposlenih. Potreban trga je potrebno prilagoditi poslovne procese in v koncernu Kolektor se zavedamo, kako pomembna je inovativnost kot temeljna vrednota vseh zaposlenih. Spremembe se na trgu dogajajo hitreje, kot se nekatera podjetja lahko prilagajajo. Koncern Kolektor pa v spremembah ne vidi ovir, ampak predvsem nove priložnosti za rast. Tako pravi Damijan Bizjak, koordinator inovativne dejavnosti v Kolektorju.

Kako inovativen je Kolektor?

V inovativnih podjetjih nenehno izboljšujejo in optimizirajo celoten poslovni proces s hitrim uvajanjem izboljšav na učinkovit način. V najširšem pomenu je inovativnost način razmišljanja vseh zaposlenih v podjetju. Glede na vrsto inovacij v koncernu kategoriziramo množično inovativno dejavnost in prebojno inovativno dejavnost. Pod množično inovativno dejavnost uvrščamo inovacije, katerih posledica so minimalne spremembe v tehnologiji, enostavne spremembe proizvodov in razširitve proizvodov. Tovrstne ideje izboljšujejo obstoječe procese oziroma proizvode. Nasprotno pa prebojne inovacije vsebujejo bistveno spremenjeno tehnologijo, ponujajo bistveno večje prednosti pred obstoječimi proizvodi in zahtevajo znatne spremembe v procesih. V koncernu spodbujamo vse vrste inovacij, zato je vsako leto več zaposlenih vključenih v inovativno dejavnost, število inovativnih predlogov je vsako leto višje, nenazadnje pa tudi poslovni rezultati koncerna kažejo, da smo na pravi poti, zato lahko rečem, da je Kolektor zelo inovativno podjetje.

Pomen inovativnosti se iz leta v leto veča, vedno več je idej, vedno več zaposlenih, ki v tem procesu sodelujejo. Na kakšne načine dosegate to, s kakšnimi akcijami, spodbudami?

Za doseganje teh ciljev je zelo pomembna vloga skrbnika inovativne dejavnosti ter neposrednih vodij v posameznih podjetjih. Naloga teh ljudi je, da z zgledi in načinom vodenja ljudem pokažejo, da je inovativnost proces, ki se dnevno izvaja in prepleta z ostalimi procesi znotraj podjetja. S takim načinom dela je možen postopen dvig idej, vključevanje vseh zaposlenih v ta proces pa pomeni, da inovativnost ni več nekakšen »poštni nabiralnik«, ki čaka, da bo kdo vanj dal kakšno idejo, ampak postane način razmišljanja. V koncernu, kot sem že omenil, spodbujamo vse vrste inovacij.

Inovativnost je postala močan faktor pri ciljnem vodenju, kjer poskušamo dnevno izluščiti čim več dobrih idej, s katerimi bi čim bolj učinkovito in hitro rešili trenutno problematiko na procesih v proizvodnji. Poleg tega poskušamo od zaposlenih pridobiti tako imenovane usmerjene ideje, ki jih spodbujamo z razpisovanjem Teme meseca.

V koncernu inovativnost tudi nagradujemo. Vsako prijavljeno idejo obdelamo, ko pride do realizacije, jo posebna komisija ovrednoti in nagrada se avtorju predloga izplača kot posebna stimulacija pri plači. Doseganje letnega plana idej pri zaposlenih se odraža tudi v variabilnem delu redne plače.

Vsako leto organiziramo tudi inovativno konferenco, na kateri med drugim tudi nagradimo inovatorje leta za posamezna področja inovativne dejavnosti, ti pa gredo potem skupaj na strokovno ekskurzijo.

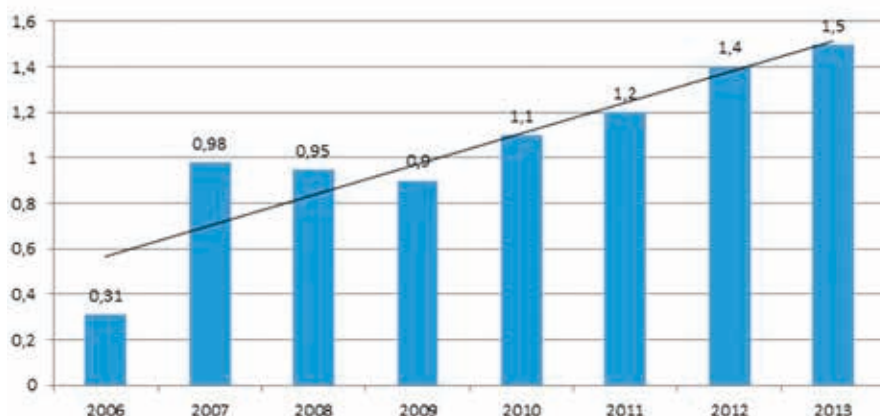
Pred kratkim ste prevzeli koordinacijo inovativne dejavnosti. S kakšno popotnico? Kakšni bodo vaši prioritetni cilji? Boste uvedli kakšne spremembe?

Inovativna dejavnost in tudi sami procesi znotraj inovativne dejavnosti so mi dobro poznani. Od leta 2010 uspešno vodim projekt inovativne dejavnosti v podjetju Kolektor KFH. Tako smo leta 2011 kot prvo podjetje v koncernu Kolektor presegle zastavljen cilj 4 ideje na zaposlenega z rezultatom 4,4 ideje na zaposlenega. Leta 2012 smo bili nekje na isti stopnji kot leta 2011, v letu 2013 pa smo dosegli 5,5 ideje na zaposlenega, v inovativno dejavnost pa smo vključili kar 99 % vseh zaposlenih v našem podjetju. Nekatera poslovna področja na idrijski lokaciji trenutno dosegajo nekoliko nižji nivo idej, zato je vsekakor prioriteten cilj ugotoviti, zakaj je temu tako. Ko bodo vzroki znani, pa bomo skupaj prilagodili ukrepe konkretnim primerom in s tem poskušali povsod postopoma dvigniti nivo idej do zastavljenega cilja. Vsekakor bo potrebno izvesti določene motivacijske delavnice za različna področja v podjetju – zavedamo se, da obstaja razlika med proizvodno inovativno dejavnostjo in inovativnostjo v režijskih službah. Režijske službe potrebujejo drugačen motivacijski model kot proizvodnja predvsem zato, ker velika večina zaposlenih v režijskih službah smatra, da je inoviranje del njihovih rednih nalog in zato posameznih inovacij ne zapisujejo v inovacijski portal.

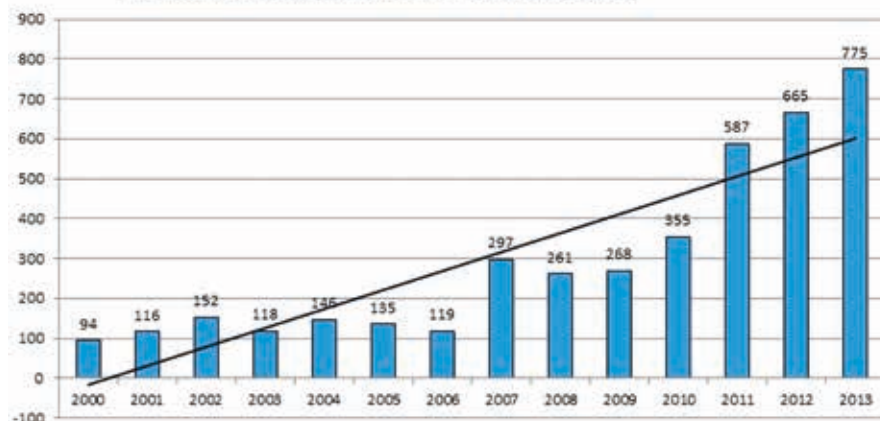
Kakšni so dolgoročni cilji inovativne dejavnosti?

Ker imam poleg prej omenjenega cilja na tem področju še ogromno ciljev, sem jih že na začetku razdelil na kratkoročne in dolgoročne. Tako želim kratkoročno nadgraditi obstoječi portal za zbiranje idej oziroma inovacij in s tem omogočiti enostavno in učinkovito iskanje, analitiko in poročanje. Seveda pa mora biti uporaben za vse družbe koncerna. Dolgoročno pa je cilj vpeljati postopek inovativne dejavnosti v vse slovenske družbe koncerna, temu pa sledi naslednji korak – vpeljati postopek inovativne dejavnosti v vse družbe koncerna, torej tudi v tujini.

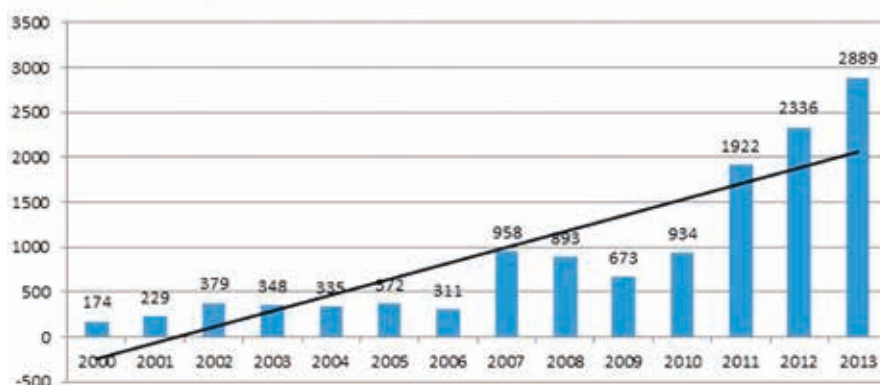
Število predlogov na zaposlenega po letih (vsa podjetja)



Število sodelujočih po letih (vsa podjetja)



Število predlogov po letih (vsa podjetja)



Bolj star, bolj nor!
Bungee, rafting, judo in skiro.
S črno mušketirsko bradico.
S pipo in zelenimi lasmi.
Jakna, čopek, rutka in motor.

Prihaja strašna kriza srednjih let.
Upor zatiranih strasti.
To bo kraljica mojih pubertet.
Znanilka novih radosti.
Zdaj me bo treba z rokavicami poslušat in me razumet.
Bo treba za moj novi jaz z občutkom, nežno poskrbet.
Bo treba zavihat rokave in pljunit v dlani.

(Zoran Predin, Bolj star, bolj nor)

Claudia Costa

Splošno razširjeno je mnenje, da delovna sposobnost v poznih srednjih letih popušča, vendar to ni z ničimer dokazano. Res pa je, da se starejši delavci v povprečju slabše odrežejo kakor mlajši predvsem pri delih, ki zahtevajo veliko hitrost, dolgotrajno zbranstvo, pozornost za podrobnosti, hitro prilagajanje in izjemne telesne napore, a jih prekašajo v poklicih, ki zahtevajo znanje, natančnost in premišljenost.

Velja, da delovna sposobnost temelji na ravnovesju med človeškimi viri – individualnimi zmožnostmi – in zahtevami dela. Človeške vire sestavljajo zdravstvene in funkcionalne sposobnosti, izobrazba in kompetence, vrednote, odnosi in motiviranost.

Delo po drugi strani vključuje delovno okolje in skupnost, kakor tudi dejanske vsebine, zahteve in organizacijo ter nadzor dela. Kadar so delo in posameznikovi viri dobro usklajeni, je delovna sposobnost dobra.

Večini ljudi daje delo več kot samo zaslužek za preživetje; strukturira dan, daje možnost za socialno integracijo (vključevanje v družbo) in občutek potrditve, je izvor zadovoljstva. Na ta način delo varuje duševno zdravje posameznika.

Za spodbujanje delovne sposobnosti pa je potrebno graditi na vseh področjih, zato je nujno potrebno sodelovanje med delavcem in delodajalcem. Skupaj lahko ustvarita boljše ravnovesje na delovnem mestu in okrepi posameznikovo delovno sposobnost.

Delovna aktivnost starejših

Gibanje kot sestavina telesnega in psihičnega blagostanja.
Gibanje kot vrednota.
Gibanje kot »preventiva starosti«.

Osnovno pravilo, ki izhaja iz proučevanja rasti in razvoja v zreli dobi, je, da predstavlja za človeka večje zdravstveno tveganje »odpoved« zaradi premajhne uporabe svojih možnosti kot pa iztrošenje zaradi prevelike uporabe (obremenitve).

To velja za telesne in duševne sposobnosti in tudi za družbene aktivnosti. S tem izborom izbiramo tudi prihodnost, saj tisto, kar je naučeno, obdržimo tudi v starosti.

Gibanje je človek vedno povezoval z zdravjem, tako telesnim kot duševnim. O tem je govoril že Hipokrat (rojen 460 pr. n. št.), katerega rek »Zdrav duh v zdravem telesu« poznamo vsi. Pomanjkanje telesnega gibanja je v razvitem svetu eden izmed najbolj rizičnih dejavnikov za zdravje in se lahko primerja z nezdravim načinom prehranjevanja, negativnim stresom in odvisnostmi.

Slehernemu človeku, mlademu ali

Pomanjkanje telesne dejavnosti vodi v prezgodnje staranje

Odsotnost ali pomanjkanje telesne dejavnosti in prekomerno sedenje lahko povzročita zmanjšanje kostne in mišične mase, kar lahko vodi v prezgodnje staranje in v zmanjšano sposobnost opravljanja vsakdanjih opravil. Podatki za Slovenijo kažejo, da je v starostni skupini nad 65 let telesno nedejavnih kar okoli 60 % starejših odraslih.

»Preventiva« starosti se začne v mladosti

Pojav in potek staranja sta odvisna od življenjskih razmer vse od otroštva dalje, ukvarjanja s športom, načina prehranjevanja in drugih socialno-ekonomskih dejavnikov, klimatskih pogojev, telesnih lastnosti, ki so deloma tudi prirojene, in ne nazadnje tudi od poklica in dela.

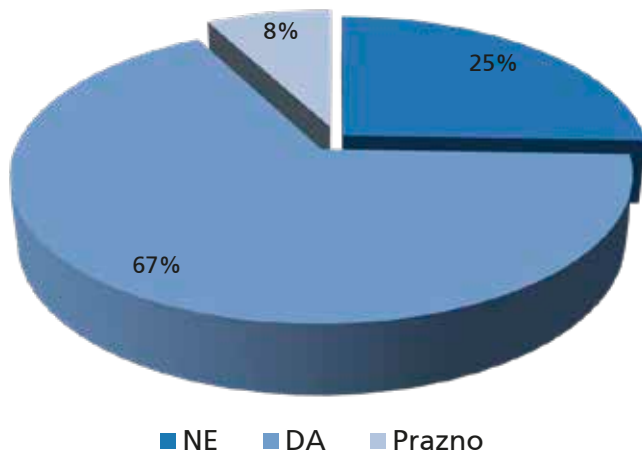
staremu, pomeni telesno gibanje nekaj, kar sodi med življenjske potrebe. Brez dela in psihofizičnega udejstvovanja človek peša, hira in propada. Gibalne aktivnosti pravilno vplivajo na telesni razvoj, utrjevanje zdravja, povečano odpornost proti boleznim in splošno navajanje na zdrav način življenja, dela in razvedrila. K temu sodi tudi odklonilen odnos do vsega, kar je zdravju škodljivo (alkohol, nikotin, droge ...).

Koristi redne telesne dejavnosti

Redna telesna dejavnost krepi mišice, vpliva na zdravje kosti, blaži upadanje psihofizičnih in funkcionalnih sposobnosti telesa, pripomore k zmanjšanju stresa in depresije, izboljšuje družabne spretnosti, samospoštovanje in samozavest, krepi imunski sistem ter vpliva na kvaliteto spanca. Skupaj z ustrežno prehrano telesna dejavnost varuje tudi pred prekomerno telesno težo in debelostjo ter zmanjšuje tveganje za padce in poškodbe pri padcih.

Zaposlene, starejše od 55 let, smo vprašali, kako so zadovoljni s svojim zdravjem, kako skrbijo zanj, kako se počutijo na delovnem mestu, kako so zadovoljni s svojim delom ...

Ali ste zadovoljni s svojim zdravjem?



Kako skrbite za svoje zdravje?

Ne kadim	38
Se zdravo prehranjujem	29
Redno obiskujem zdravnika	21
Kolesarim	20
Tečem	7
Hodim v hribe	30
Fitnes	3

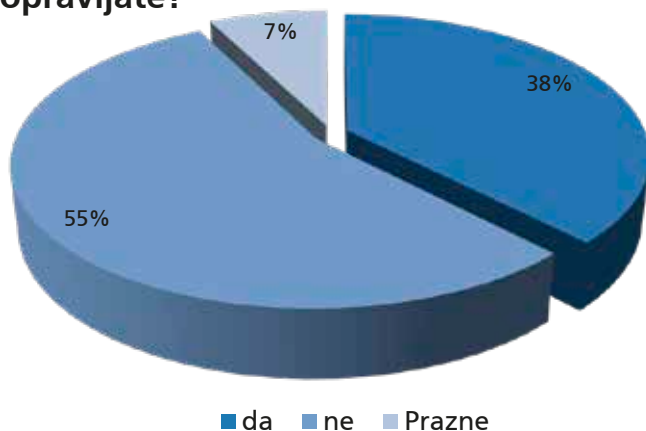
Ali ste zadovoljni s svojim delom?



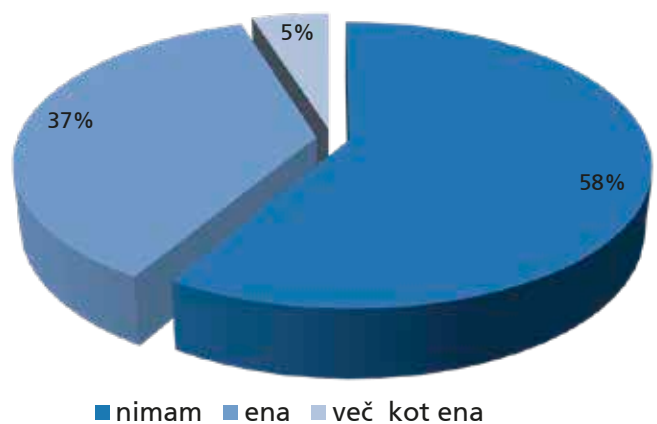
Ali se na delovnem mestu počutite dobro?



Menite, da svoje delo z leti težje opravljate?



Ali imate kronično bolezen?



Po mnenju zaposlenih lahko k boljšemu počutju na delovnem mestu pripeva tako vsak posameznik kot delodajalec; zaposleni predvsem s svojimi predlogi za izboljšanje delovnih mest, z upoštevanjem ergonomskih smernic in s skrbjo za zdrav življenjski slog, delodajalec pa z več odmori med delovnim časom, prerazporeditvijo delavca na lažja delovna mesta, prilagajanjem delovnih mest, skrbjo za ustrezne klimatske pogoje, telovadbo, večjim posluhom mlajših vodij do starejših delavcev ter obravnavo predlogov zaposlenih in sprejetjem ukrepov.

Napovednik dogodkov

- 26. 10. 2014 Ljubljanski maraton tudi letos s Kolektorjevo ekipo tekačev
- 2. 12. 2014 Srečanje Kolektorjevih športnikov
- 4. 12. 2014 Srečanje Kolektorjevih upokojencev
- 9. 12. 2014 Dedek Mraz za otroke zaposlenih
- 11. 12. 2014 Srečanje menedžerjev z razglasitvijo Kolektorjevega menedžerja leta



**EVT
SISTEMI** d.o.o.

Ekologija, Varnost, Trgovina

NUDIMO

- izdelava strokovnih podlag za ocenjevanje tveganja in izjave o varnosti
- preiskave škodljivosti na delovnem mestu (mikroklima, osvetljenost, hrup, zapašenost)
- pregledi delovne opreme
- usposabljanja zaposlenih
- izdelava Pozarnih redov
- meritve hrupa v okolju
- storitev Svetovalca za kemikalije
- storitev Pooblastenca za okolje
- storitev Varnostni svetovalec v cestnem prometu
- prodaja osebne varovalne opreme (spletna trgovina), itd.

www.evt.si

Smo pooblaščen zbiralec in prevoznik nevarnih odpadkov.



Družba Nebesa d.o.o. v svoje vrste vabi nove sodelavce.

NATAKARJA/RECEPTORJA (m/ž)

OPIS DELOVNEGA MESTA:

priprava in postrežba odprtih, stekleničenih in mešanih pijač ter napitkov, skrb za pravilno zaračunano storitev in izdelavo obračuna dnevnega iztržka blagajne, izvajanje uvedenega sistema HACCP, ostala dela iz opisa del

PRIČAKUJEMO:

izobrazbo IV. stopnje smer natakara, komunikativnost in osebno urejenost, discipliniranost, natančnost

PONUJAMO:

zaposlitev za določen čas, pozneje zaposlitev za nedoločen čas, redno mesečno plačilo, dinamično delo

OSKRBOVALCA AVTOMATOV ZA PRIPRAVO IN PRODAJO TOPLIH NAPITKOV IN PRIGRIZKOV (m/ž)

OPIS DELOVNEGA MESTA:

oskrbovanje kavnih avtomatov in avtomatov za pijačo po lokacijah, čiščenje in manjša popravila avtomatov, izvajanje uvedenega sistema HACCP, ostala dela iz opisa del

PRIČAKUJEMO:

izobrazbo IV. stopnje tehnične smeri, komunikativnost in osebno urejenost, discipliniranost, natančnost

PONUJAMO:

zaposlitev za določen čas, pozneje zaposlitev za nedoločen čas, redno mesečno plačilo, dinamično delo

VSE ZAINTERESIRANE VABIMO, DA NAS ZA VEČ INFORMACIJ KONTAKTIRATE NA TEL. ŠT.:
05 37 50 230, vsak delovni dan od 7. do 15. ure ali nam pišete na el. naslov info@nebesa-idrija.si.

Sladka jesen v kuhinji ali pita tako in drugače

Silva Skok Bačnar

Slive, češpe, češplje. Najboljše so domače. Mogoče res niso med tistim sadjem, po katerem vedno hrepenimo, pa vendar bi bilo dobro, da bi si jih privoščili pogosteje. Sveže ali posušene. Slive so postale popularne, šele ko so raziskovalci odkrili, da vsebujejo ogromno antioksidantov. Poleg tega, da izboljšujejo prebavo, pomagajo tudi pri odvajanju strupenih snovi iz telesa. Koristne so za vse, ki imate težave z ledvicami, jetri ali revmo. Slive vsebujejo veliko vitamina C, vitamine skupine B in betakaroten. Vendar pa s slivami ne smete pretiravati. Suhe vsebujejo precej sladkorja, pretirano uživanje svežih sliv pa lahko povzroči napihnjenost ali želodčne krče.

Iz sliv največkrat pripravljamo marmelade, džeme, kompote, iz njih se kuha tudi slivovka, priljubljeni so slivovi cmoki in še veliko drugih stvari. Tokrat vam v pokušino prilagam recept za slivovo pito, ki je enostavno dobra in za katero potrebujete pekač v velikosti vaše pečice, tj. približno 44 x 35 cm.

Slivova pita



Za testo potrebujemo:

50 dag mehke moke
25 dag skute
10 žlic mleka
10 žlic repičnega olja
sok in nastrgana lupinica ene limone
10 dag rjavega sladkorja
½ pecilnega praška

Vse naštete sestavine zgnetemo v testo, ga zavijemo v folijo in damo za pol ure v hladilnik. Ohlajenega razvaljamo na pomaščen pekač in večkrat prebodemo z vilicami.

Za oblogo potrebujemo::

1,5 kg razkoščičenih zrelih sliv, ki jih polagamo na testo z odprto stranjo navzgor
3 žlice rjavega sladkorja, zmešanega z žličko (ali dvema) cimeta, potresemo po slivah

Preliv:

4 jajca
10 dag rjavega sladkorja
vanilin ekstrakt v prahu (lahko tudi vanilin sladkor)
8 dag mehke moke.

Rumenjake, sladkor in ekstrakt čim bolj penasto stepemo, dodamo moko, dobro premešamo in na koncu v maso vmešamo še sneg iz beljakov. Tako pripravljeno maso prelijemo po slivah.

Posip:

10 dag nalistanih mandljev potresemo po prelivu.

Pito pečemo v pečici na 200 °C približno 30 minut.

Jabolka so v jesenskem času najbolj čvrsta, sočna in polna koristnih snovi. Vsak dan pojedite vsaj eno in si priskrbite svež vir vitaminov. Največ koristnih sestavin je v lupini, seveda če jabolko ni bilo škropljeno s pesticidi. Jabolka krepijo srce in ožilje ter varujejo pred rakom. Pospešujejo presnovo in odvajajo vodo iz telesa. Redno uživanje večjih količin jabolk, zlasti domačih in neškropljenih, pomaga pri razstrupljanju in regeneraciji organizma. Jabolčni kis je znan po tem, da znižuje holesterol, uravnava krvni tlak in čisti ožilje. Dobro je, da nekaj jabolk narežemo na krhle in jih posušimo – nepogrešljiva zimska poslastica. Sicer pa tudi za jabolka velja podobno kot za slive; iz njih največkrat pripravljamo marmelade, džeme, kompote, kuhamo sadjevec, spečemo jabolčni zavitek, jabolko lahko uporabimo za zgostitev golažev in še veliko drugega. Za jabolčno pito

potrebujete pekač v velikosti približno 40 x 22 cm.

Jabolka in slive imajo skupno tudi to, da vsebujejo veliko pektina, ki ima dobro sposobnost želiranja in zgoščevanja. Zato sta super za izdelavo marmelad in džemov v kombinaciji z drugim sadjem. Super kombinacije so sliva in jabolko s cimetom, sliva in hruška s cimetom, jabolko in hruška s cimetom ali karkoli drugega vam je všeč. Ker je sadje samo po sebi sladko, lahko varčujete pri sladkorju, bodite pa pogumni pri dodajanju cimeta. Če ga dodate sladcam, te ne bodo tako zelo dvignile krvnega sladkorja.

Cimet doda jedem čudovit topel vonj in slahek okus. To pa ni le ena izmed najstarejših znanih začimb, ampak je tudi učinkovito domače zdravilo. Spada med najmočnejše antioksidante med začimbami, kar pomeni, da

izjemno učinkovito preprečuje, da bi škodljive snovi napadale zdrave celice. Tako dobro naj bi delovali le še klinčki in meta. Blagodejen je za zdravje srca in ožilja, krepi imunski sistem, preprečuje nastanek krvnih strdkov, deluje protivnetno in protimikrobno, uravnava raven krvnega sladkorja, znižuje raven slabega holesterola, preprečuje nastanek raka debelega črevesa in spodbuja delovanje možganov. Za slednje velja, da je dovolj, če cimet zgolj vohate. Izbirate lahko med mletim cimetom in cimetom v palčkah. Za najboljšega velja cejlonski cimet. Z mešanico medu in cimeta lahko odpravite marsikatero zdravstveno nadlogo in izboljšate svoje počutje ter zdravje, zato ga kar pogumno vnesite v svoj vsakdan. Pa ne samo v sladice in piškote, ampak tudi v kavo, čaj, sadne kompote in še kam.

Jabolčna pita

Za testo potrebujemo:

60 dag mehke moke
 pecilni prašek
 30 dag masla
 15 dag sladkorja v prahu
 2 jajci
 2 do 4 žlice kisle smetane ali mleka

Vse sestavine zgnetemo v testo, ga zavijemo v folijo in damo za pol ure v hladilnik. Dve tretjini ohlajenega testa razvaljamo in obložimo namaščen pekač tako, da obložimo tudi robove. Testo večkrat prebodemo z vilicami.

Za nadev potrebujemo:

1,3 do 1,6 kg jabolk
 8 dag masla
 cimet

Jabolka operemo in očistimo. Če imamo domača jabolka, jih uporabimo skupaj z olupkom. Jabolka nalistamo in primešamo cimet. V kolikor so jabolka kislja, jim lahko primešamo še malo sladkorja. Z njimi obložimo testo. Na jabolka nadrobimo koščke masla. Preostalo tretjino testa razvaljamo in položimo na jabolka. Stisnemo robove testa, tako da sokovi ne uhajajo na pekač. Tudi to testo nekajkrat prebodemo z vilicami.

Pito pečemo v pečici na 180 °C približno 50 do 60 minut.

Rumenjake, sladkor in ekstrakt čim bolj penasto stepemo, dodamo moko, dobro premešamo in na koncu v maso vmešamo še sneg iz beljakov. Tako pripravljeno maso prelijemo po slivah.



Na lovu za poletjem

Marjeta Žonta

Letošnje poletje je bilo res bolj malo od poletja, zato ga je bilo potrebno iskati tam, kjer naj bi vedno bilo – na jugu Italije. In to na tistem pravem jugu, ki se začne tam nekje pod Napolijem in sega vse do Kalabrije na skrajnem jugu. Italijo, njene pokrajine, mesta in mesteca poznam skorajda že na pamet – večno mesto Rim, v katerem je lepo prav v vseh letnih časih, glamurozni Milano z vsemi njegovimi modnimi trgovinami, pa Firenze, prepolne turistov, Sicilija z Etno in vso svojo zgodovino, neskončne plaže bele mivke na Sardiniji, sprehod skozi zloveščo zveneče mestece Corleone, vse to je znano. Kaj se pa nahaja tam daleč na jugu, proti »prstom in peti« naše sosednje države, o tistih krajih ni nikjer veliko govora. Razen tega, da je tam doli samo kmetijstvo, revščina in... in da nekdo z velikim vplivom vse to upravlja – gradi dobre iz brezplačne ceste ter skrbi za javni red in mir. Dejstvo je, da vse to naštetu drži.

Faraglioni di Puglia. Lokacija, da ostaneš brez besed.

Ni pa samo to – na jugu Italije so zelo prijazni domačini, čudovita pokrajina, divje turkizno zeleno morje, neskončne pokrajine, zasajene z mogočnimi starimi oljkami, polja tobaka, paradižniki rastejo brez opore, pobirajo jih strojno in pogosto jih vidiš v obcestnem kanalu, ko se v kakšnem bolj ostrem ovinku usujejo s kamiona. Nobena tudi najbolj obložena pica v še tako nobel restavraciji ne stane več kot 5 EUR, cena malega kapučina je na še bolj glavni ulici točno 90 centov. Kruh na jugu Italije je zelo podoben

našim domačim črnim hlebcom, imajo odlično zelo pitno vino in izvrstne sadne sladolede. Pokrajina je precej razgibana, z ovinkastimi cestami in prepadni klifi proti morju, na katerih v ozkih razpokah zemlje trmasto vztrajajo borovci. In kot je vse zgoraj naštetu tipično italijansko, sem spadajo tudi številne cerkve in cerkvice in znamenja ob poti. Ne moreš, da se ne bi ustavil, posedel v prijetnem hladu ter privoščil nekaj dopusta in miru tudi duši.

Napoli in njihov okoljski standard

Skorajda po službeni dolžnosti me je zanimala ta »prestolnica odpadkov«, Napoli. Smeti so res vsepovsod, samo da se oddaljiš za nekaj metrov iz turističnega dela mesta. Vzrok je tudi v tem, da po jugu Italije ne pobirajo odpadkov s komunalnimi vozili izpred vrat stanovanj, tako kot smo to vajeni pri nas – pri njih morajo stanovalci sami odnesti vse smeti na določene točke s smetnjaki ob cesti. Videla sem



Odlična pizza, kupljena v eni od stranskih ulic Napolija za točno 1 EUR.



V Napoliju izobraževanja o ločenem zbiranju odpadkov še niso imeli

tudi prizor, kako od daleč skozi okno avtomobila poleti vrečka z odpadki v smeri proti smetnjakom. Zato je tako, kot je. Potepuški psi in mačke si med smetmi poiščejo še kaj užitnega, veter pa potem naredi svoje, ko enakomerno razporeja plastenke in raztrgana oblačila in vrečke in škatle in vse ostalo po kanalih. Pa da ne bo o Napoliju samo slabo – vredno se je sprehoditi po ozkih uličicah, polnih trgovinic in Maradone in barčkov in limon in rib in školjk in zelenjave ter pouličnih prodajalcev ukradenih telefonov in tablic ter ponaredkov torbic in očal priznanih blagovnih znamk. In v ozadju mesta dremajoči Vezuv, ki je točno 60 let nazaj bruhal zadnji pepel in je zdaj samo vprašanje časa, kdaj se bo spet zbudil in izkašljal. Leta 0079 je njegov močan izbruh strupenih plinov pomoril prebivalce bližnjega mesta Pompei, ki so prav zaradi več metrov debele plasti pepela, ki je zasula mesto in ljudi, danes eno od najbolje ohranjenih arheoloških parkov v Evropi. Sicer pa velja Vezuv za najnevarnejši evropski vulkan, saj je gosto poseljen visoko proti kraterju.

V pečinah nad morjem

Prav malo južneje od Napolija se v morje odpira polotok s slikovito Costo Amalfitano. Kdor misli, da so idrijske ceste najbolj zavite in strme od vseh cest, ta se mora peljati iz Sorrenta v Amalfiju - naša Zala je avtocesta v primerjavi s tistimi kljukami. Ampak narava je poskrbela, da je tudi taka neprijetna vožnja nagrajena s pogledom na klife, sinje morje in droben pesek, pisane sončnike in limone. Celotno območje je prepolno ameriških turistov, ki v stometrskih vrstah čakajo na trajekt za sprehod po bližnjem Capriju in drugih mestecih s pisanimi hišami, stisnjenimi med prepadne stene in modro morje, ki pljuska tam spodaj.

Čisto pravi jug

Od Salerno dalje pa se začne povsem druga zgodba – s praznimi in brezplačnimi cestami, žitnimi polji in čredami ovac, ki jih čuvajo psi. Nujen je postanek in sprehod po ozkih in strmih uličicah starodavnega Sassija, starega dela mesta Matera, ki je vkopano v krhko kamnino. Prvi prebivalci so si tu izkopalji svoja bivališča že v kamni dobi, danes pa je mestece del svetovne dediščine Unesca. Kot zanimivost – Mel Gibson ga je izbral za prizorišče snemanja filma Kristusov pasijon (2004).



Mavčni odlitki nesrečnih prebivalcev Pompejev.



Buonigiorno, Amalfi!



Limone so pravi zaščitni znak coste Amalfitane.



Travniki pokošenih žit in čred ovac na skrajnem jugu



Pogled proti mestu Vieste in prihajajoči vihar v ozadju.



La vita e bella.

Za konec pa najlepše

Potem pa za konec še na jadranske obale Italije – proti garganskemu polotoku. Po moji oceni je to najlepši del Italije – gorati polotok, na njegovem vrhu San Giovanni Rotondo s kripto sv. Pija, prepolno dih jemajočih mozaikov našega rojaka patra Marka Ivana Rupnika, spodaj pa plitvo, toplo, turkizno morje, s stoterimi jamami, v katere smo se zapeljali s čolnom in se na poti nazaj znašli sredi morskega viharja s trombami. Ampak kot pravi pregovor - konec dober, vse dobro.

Lahko bi še pisala o dogodkih, o domačinih, ki bi kar malo pokramljali, če bi se le lahko razumeli, pa o tem, da je bazen v kampu med 13.00 in 16.00 zaprt zaradi počitka po kosilu in v tem času tudi ni nikogar na recepciji, ker je takrat pač počitek. Pa o ledeno hladnem pivu, ki ti ga izpod zamrznjene zelenjave ponudi lastnik kampa, o sliki, ki na častnem mestu visi v vaški gostilni in na kateri so slikani vaščani pred cerkvijo leta 1995, ko je na jugu Italije padlo pol metra snega, pa o spustu na najlepšo plažo – z dvigalom, ki je vgrajeno v 100m visoko pečino in še in še. Pa naj ostane raje nekaj več prostora za slike, saj ob teh prizorih besede niso niti potrebne, niti smiselne.



Ribolov z mrežo na škripcu.



Starodavno mesto Sassi



Kristusov obraz v Veronikinem prtu, kot ga je v čudovitih mozaikih kripe sv. Pija v kraju San Giovanni Rotondo prikazal naš rojak, p. Marko Ivan Rupnik.



Najlepša, strogo zaprta plaža - tako z morja, kot tudi s kopnega. Ampak včasih uspe tudi nemogoče - v tem primeru je bil to spust na samotno plažo z dvigalom skozi 100m visoko pečino.



Dobra ponudba za popoldansko malico



Čudovita igra narave



Ni Italije brez makaronov



Ogromni oljčni nasadi, v ozadju pa turkizno morje

10 let idrijskega Scopolijevega vrtička

Botanični vrtovi so muzejske zbirke žive dediščine

Anka Vončina

Muzejske zbirke so shrambe, zbiralniki in javni studenci uporabnih informacij. Brez njih bi bila naša življenja precej siromašnejša, saj nas zgodovinske izkušnje izobražujejo, bogatijo poučujejo in nam dajejo smernice za naprej. Opismenjevanje novih rodov zahteva nepretrgano muzejsko posodabljanje. Bogastvo idrijske tehnične dediščine pod okriljem Unesca je zbrano zgledno, kar nam potrjuje priznanje najboljšega tehničnega muzeja leta. Svet nas prepoznava po zgodovini rudarjenja in vsi smo na to ponosni. Vendar nas svet prepoznava tudi po živi naravni dediščini, ki pa je še majčkeno potisnjena na stranski tir in še čaka, da jo na primeren način predstavimo. Idrijsko je ena sama zbirka posebnosti narave, eksponatov in živih predmetov. Veliko zakladov se, kot nekoč živo srebro, še skriva nekje v »globinah«. Za široko rabo jih je treba poiskati, razkriti, zajeti, zbrati pa tudi zavarovati, da se ne razgubijo. Med aduti so tudi rastline, tudi one nam pripovedujejo o naši pisani zgodovini.

Rastlinske zaklade idrijskih tal ustvarjajo zapletena geološka preteklost kamninske podlage z različnimi vplivi podnebnih prepletanj – oceanskih in celinskih. Ti od nekdanj oblikujejo rastlinje na tem koščku planeta čisto po svoje. Dopolnjuje se z živalstvom, tudi z ljudmi. Soodvisni smo, na kar nas včasih opozori podirajoče se ravnovesje z neljubimi posledicami.

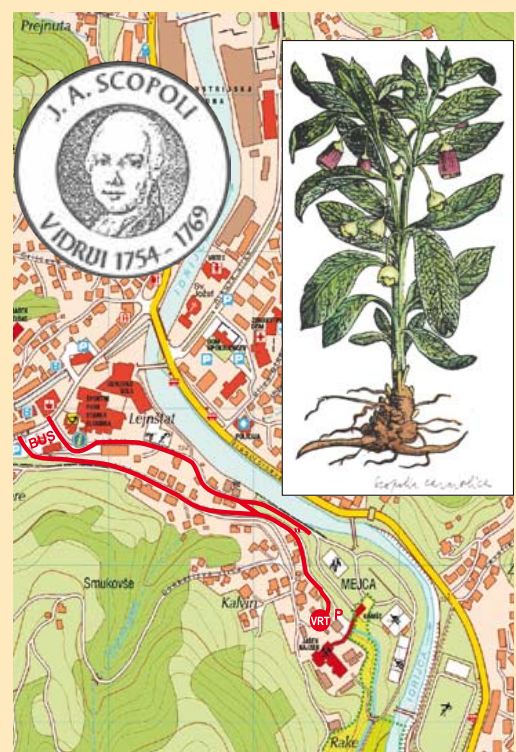
Zgodovina naravoslovja na Idrijskem

Predniki na Idrijskem nam niso le zapustili bogate narave, oplemenitili so jo, nam zaupali tudi mnogo znanja in spretnosti sonaravnega bivanja. Naravoslovni raziskovalci so jo preučili dovolj natančno. Prvi znan je bil goriški zdravnik P. A. Mattioli, ki je v Idrijo že v šestnajstem stoletju prihajal zdraviti rudarje. Drugi je bil Janez Anton Scopoli, že nameščen rudniški zdravnik (1754–1769). Tu ga je takoj pritegnilo bogastvo posebnega rastlinja, saj je kot zdravnik 18. stoletja imel za zdravljenje na voljo predvsem naravne izdelke. V raziskovalni in uporabni namen je na vrtičku pred stanovanjem gojil različne vrste rastlin, ki jih je prinašal s svojih poti. V Idriji sta leta 1760 in 1772 nastali njegovi najbolj znani deli, prvi znanstveni deli

o naravi v Sloveniji, Flora Carniolica I in II ter delo o žuželkah, v katerem o naravnih prepletanjih med drugim pravi, da »... klije komaj kak list, ki ga ne bi razjedala kaka ličinka ...«. Enakovredno je sodeloval z največjimi evropskimi naravoslovnimi strokovnjaki tistega časa, predvsem s švedskim zdravnikom Linnéjem, ki je uveljavil še sedaj veljavno dvojno poimenovanje posameznih delov žive narave (rastlin, živali, mineralov, kamnin ...). Evropski znanstveni jezik je bil takrat in je še danes latinščina. Iz Linnéjevega dvojnega poimenovanja vrst ter razporeda vrst v družine, rodove in še višje enote glede na vrstne značilnosti se je sprožilo vse bolj natančno primerjanje. Raziskovanje je dokazalo dejstvo spreminjanja in razvoja živega sveta. Iz te vednosti se je v naslednjih stoletjih razvilo razumevanje usodne soodvisnosti živega in neživega sveta. Scopolijevo delovanje je v Idriji spodbudilo nepretrgano naravoslovno raziskovanje znanstvenikov do današnjih dni. Bili so to B. Hacquet, H. Freyer, F. Hladnik in še mnogi drugi prišleki in domačini. Veliko rastlin častno nosi njihova imena in imena kraja odkritja. Te »posebnice« predstavljajo našo domovino na čisto svoj način – so naši ambasadorji. Rastline, ki so jih prvi opisali idrijski

IDRIJA **NARAVOSLOVNA** **BOTANIKA**
DEDIŠČINA

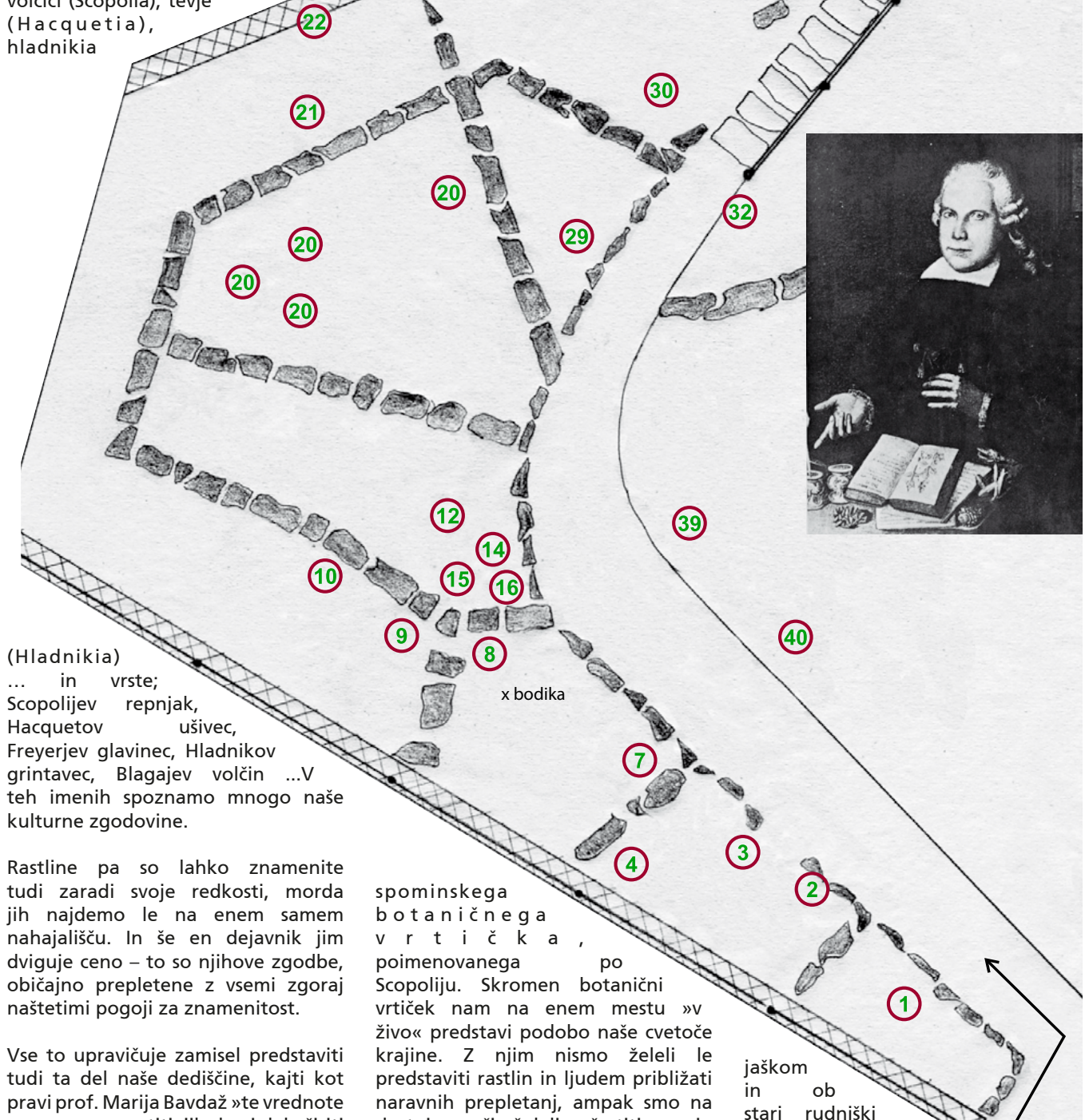
SCOPOLIJEV VRT

V SPOMIN PIONIRJEM NARAVOSLOVJA V IDRIJI * 18. STOLETJE

V SPOMIN PIONIRJEM NARAVOSLOVJA V IDRIJI * 18. STOLETJE
**OB VSTOPU NA RAKE IN V KRAJINSKI
PARK ZGORNJA IDRIJCA**

naravoslovci, imajo svoje klasično nahajališče (Locus classicus) na Slovenskem, takratnem Kranjskem. Klasično nahajališče nam pove kraj, kjer je rastlino botanik prvič videl, jo preučil in ji dal ime. Sčasoma to postane spomenik botanične kulture, ki ohranja znanstveno vrednost. Mnogo rastlin nosi ime po kraju odkritja; kranjski jeglič (prvič opisan v Idriji, tedanji Kranjski) kranjski volčič, idrijski jeglič, bohinjski repnjak, golaška selivka, triglavski dimek,

panonski svišč (zmotno, ker ga je Scopoli prvič videl na Poreznu) ... Imenovanje rastlin po ljudeh pa je v rabi že od antike. Svišči, ki jim pogosto rečemo kar encijani (lat. Gentiana), so dobili ime po ilirskem kralju Gentiusu, živečem že dve stoletji pred Kristusom. Po botanikih so poimenovani rodovi; šeboji (Matthiola), volčiči (Scopolia), tevje (Hacquetia), hladnikia

zamisljivo o predstavitvi žive narave spopadlo idrijsko Muzejsko društvo. Prva stopnička k muzejski zbirki je bila zasnova



(Hladnikia) ... in vrste; Scopolijev repnjak, Hacquetov ušivec, Freyerjev glavinec, Hladnikov grintavec, Blagajev volčin ...V teh imenih spoznamo mnogo naše kulturne zgodovine.

Rastline pa so lahko znamenite tudi zaradi svoje redkosti, morda jih najdemo le na enem samem nahajališču. In še en dejavnik jim dviguje ceno – to so njihove zgodbe, običajno prepletene z vsemi zgoraj naštetimi pogoji za znamenitost.

Vse to upravičuje zamisel predstaviti tudi ta del naše dediščine, kajti kot pravi prof. Marija Bavdaž »te vrednote moramo ozavestiti, jih skozi delo širiti med sedanje in bodoče prebivalce, obiskovalce in raziskovalce«.

Prvi koraki do prave muzejske zbirke

Že v začetku sedemdesetih let dvajsetega stoletja je bil ob Divjem jezeru urejen prvi slovenski muzej v naravi. Spomladi leta 2004 pa se je z

spominskega botaničnega vrtička, poimenovanega po Scopoliju. Skromen botanični vrtiček nam na enem mestu »v živo« predstavi podobo naše cvetoče krajine. Z njim nismo želeli le predstaviti rastlin in ljudem približati naravnih prepletanj, ampak smo na dostojen način želeli počastiti spomin na pionirske raziskovalce.

Vzpodbudo za ta projekt sta dala spoštovana člana našega Muzejskega društva, velika botanična prijateljca Idrice, danes žal oba pokojna, dr. Darinka Soban in dr. Tone Wraber. S svojimi izkušnjami nam je bil v veliko pomoč tudi cerkljanski rojak, direktor Ljubljanskega botaničnega vrta, dr. Jože Bavcon. Prostor pod Jožefovem

jaškom in ob stari rudniški kovačiji je prijazno odstopil takratni Rudnik živega srebra. Tako smo idrijskemu parku Mejca, vhodu na Rake in v Krajinski park Zgornja Idrija, največjemu evropskemu vodnemu kolesu, razstavljenim lokomotivam in že obstoječemu prelepemu cvetličnemu vrtu Slavke Kumar dodali še zbirko domačega znamenitega rastlinja.

Urejen vrt zahteva mnogo fizičnega dela

Pripravljalnega dela z ureditvijo zanemarjenega zemljišča je bilo zelo veliko. Na pomoč je priskočila idrijska Komunala, ki je posekala grmovje, odstranila in odpeljala odpadke in navozila novo prst. Tudi krajevna skupnost je pomagala pri urejanju okolice. Skupaj s podjetjem Zidgrad, podjetjem za urejanje hudournikov, gozdarji in ostalimi prostovoljci se je uredilo še poti v vrtu in ograje, prepleskalo fasade bližnjih objektov, obnovilo podporni zid in odstranilo odvečna drevesa. Na zasilno urejenem zemljišču sta rokave prvi zavihali idrijska profesorica biologije Marija Bavdaž in takratna predsednica Muzejskega društva Idrija Ivica Kavčič. Prva je skrbela za strokovno plat, druga pa za organizacijsko. Seznam primernih rastlin za zasaditev je predlagal prof. Wraber. Njegovo vodilo je bilo nasaditi rastline iz nabora »znamenitih«, teh, ki so jih prvi opisali idrijski naravoslovci. Za vzpodbudo je nekaj prvih iz svojega zasebnega vrta podarila dr. Darinka Soban, nekaj dr. Jože Bavcon iz Botaničnega vrta, nekaj akademski slikar Rafko Terpin, nekaj primernih rastlin pa je tu že prej nasadila sosedica Slavica Kumar. Dodajale so se rastline, katerim Idrija predstavlja primerno rastišče. Nemogoče je alpskim rastlinam ustvariti razmere visokogorskega ali mediteranskega obmorskega pasu. Rastline iz zelenega izbora pa sta prof. Bavdaževa in ga. Kavčičeva poiskali ob cestah in vlahah ob gradbiščih ter na plazovih v bližnji okolici. Prva skrb jima je bila, da ne odvzemata iz narave rastlin nasilno, temveč jih rešujeta pred neizogibnim uničenjem ob gradbenih posegih in spremembah v naravi. Skupaj z rastlinami sta za lažje prilagajanje na njihovo novo domovanje prinašali tudi velike količine prsti in odpadnega listja, pomešanega z gozdnim humusom. Za oblikovanje gredic in tudi za dobro sosedstvo je bilo v vrtu potrebno nanositi in navoziti veliko primernega kamenja (soodvisnost). Dokaz, da sta na pravi poti in da se vzpostavlja naravno ravnovesje, so bili prvi deževniki, ki s svojo »pridelavo« glistin pridno izboljšujejo zemljo.

Z nasajanjem na urejene gredice je vrt počasi pridobival na podobi. Težko bi obvladovali divjo rast trav in visokih steblik na bližnjih zemljiščih brez večkratne letne košnje žal že pokojnega Janka Pervanje, ki je vrstno pestrost travniških rastlin izboljševal

tudi s senenim drobirjem od bližnje kmetije pri Polancu.

Delo prvih skrbnikov vrta ni ostalo neopaženo. Mnogi mimoidoči so z zanimanjem spremljali rojstvo in njegove prve korake. Zelo hvaležni smo bili za svetovanje že omenjenih izkušenih botaničnih prijateljev Idrije. Dr. Jože Bavcon je vrtu podaril napisne tablice, da se mimoidoči lahko seznanijo z imeni rastlin. Vrt se je, kolikor je le bilo mogoče, predstavljal v javnosti. Po svojih močeh in razpoložljivemu času smo k skrbi zanj pristopali člani Muzejskega društva. Tako je ravno ta vrt povod, da se je znotraj društva povezala skupina ljubiteljev narave, še posebej rastlin, ter njihovega naravnega in kulturno-zgodovinskega sporočila. Skupina »Pumparkov« je slovenskim ljubiteljem rastlin sedaj že dobro znana.

Po desetih letih je vrt kraju v ponos

Najstarejši botanični vrt v Evropi je vrt v Padovi, ki bo leta 2015 slavil 470. rojstni dan. Več kot pol mlajši je Botanični vrt v Ljubljani, ustanovljen leta 1810, naš malček med vrtovi pa letos praznuje desetletnico svojega obstoja. Skrb, da je primerno urejen in se postopoma polni z novimi rastlinami, se nadaljuje. Strokovno nad njim bdi prof. Marija Bavdaž. Pri vrtnarskem delu sta nam od vsega začetka tako z nasveti kot tudi z orodjem in skrbjo za vodo v veliko pomoč sosedica Slavica in Boris Kumar. Za njegovo podobo, vzdrževanje, dopolnjevanje in nego že vrsto let prizadevno skrbita Tinka in Branko Gantar, pri košnji pa nam pomaga Mirko Lapajne.

Zanimivosti o naslednjih in še o mnogih drugih predstavnicah »kranjske flore« ter navedbe še drugih podatkovnih virov najdeš v delih:

- Wraber, T., 1990: Sto znamenitih rastlin na Slovenskem,
- Wraber, T., 2006: 2 x sto alpskih rastlin na Slovenskem,
- Martinčič, A. & ost., 2007: Mala flora Slovenije,
- Pintar L., Wraber T., Kmecl M.: 1990: Rože na Slovenskem, DZS Ljubljana



Rastišče številka 1

BLEDA OBLOGLAVKA
Cephalaria leucantha = SCABIOSA TRENTA Hacquet (Dipsacaceae - ŠČETIČEVKE)
Trajnica, 50 cm, cveti in semeni VII-X, raste na kraških gmajnah, prisojnem skalovju, »botanična legenda«, glej:

- Wraber, T., Scabiosa trenta - zgodba o trentarskem grintavcu, Proteus 1984, letnik 47/št. 4;
- Mercina, M. 2006: Bleda obloglavka... v Vipavski dolini; Proteus 2006 let. 69 št.3

Rastišče številka 2

GREDLIJASTI TRPOTEC
Plantago holosteuum Scop. = Plantago carinata (Plantaginaceae - TRPOTČEVKE).

Trajnica, 30 cm, cveti in semeni VI-X; raste na suhih skalnatih tleh, na gruču, kamnitih travnikih dinarskega in submediteranskega območja.



Rastišče številka 3

GOZDNI ŠEBENIK
Erysimum sylvestris Scop. (Brassicaceae - KRIZNICE)

Trajnica, 15-40 cm, cveti in semeni IV-VII, raste na gruču, kamnitih tratah po SLO, razen v subpanonskem območju. V rodu šebenikov na naših tleh edina trajnica. Vse vrste močno prijetno dehtijo.



Rastišče številka 4

RDEČA RELIKVA

Chamaecytisus purpureus Scop. (Fabaceae - METULJNICE).

Trajen polgrmič 20-40 cm, cveti in semeni IV-VII, raste na kamnitih, grmovnatih mestih od nižin do montanskega pasu.

Rastišče številka 7

SRHKODLAKAVI OMAN

Inula hirta = Aster hirtus Scop. (Asteraceae - NEBINOVKE)

Trajnica, 20-30 cm, cveti in semeni VI-IX, raste na suhih travnikih, grmovnatih krajih, svetlih gozdovih od nižine do gorskega pasu.

Rastišče številka 8

BREZTEBELNI UŠIVEC

Pedicularis acaulis Scop. (Scrophulariaceae - ČRNNOBINOVKE)

Trajnica, do 10 cm, cveti in semeni (IV) V-VII, raste na suhih in tudi vlažnejših travnikih in grmovnatih krajih od nižine do gorskega pasu, polzjedalska vrsta. Klasično nahajališče vas Otalež na Cerkljanskem.



Rastišče številka 9

MESNORDEČI DIMEK

Crepis slovenica = Hieratium montanum Scop. (Cichoriaceae - RADIČEVKE)

Trajnica, do 30 cm, cveti in semeni V-IX, raste na suhih travnikih in suhih gozdovih od nižine do gorskega pasu.

**Rastišče številka 20**

KRANJSKI VOLČIČ – SKOPOLIJA
Scopolia carnoliola Jacq. = Hyosciamus Scopolia Linné = Scopolia carnoliola Jacquin, (Solanaceae – RAZHUDNIKOVKI).

Trajnica, do 60 cm, cveti in semeni IV-VII, terciarni relikv iz bukovi, vlažnih, kamnitih, senčnih gozdov in sotesk od nižine do gorskega pasu. Za potrebe farmacevtske industrije jo tudi gojijo.

Rastišče številka 29

NAVADNO TEVIJE
Hacquetia epipactis, (Apiaceae – KOBULNICE).

Trajnica do 15 cm, cveti in semeni IV-VII, značilna za bukove z gabrovjem na svežih, humoznih tleh od nižin do montanskega pasu.

**Rastišče številka 21**

KRANJSKI ZALI KOBULČEK
Astrantia carnoliola = Astrantia minor Scop., (Apiaceae – KOBULNICE).

Trajnica do 50 cm, cveti in semeni VII-IX, raste v vlažnih svetlih gozdovih in pašnikih montanskega in subalpskega pasu.

**Rastišče številka 30**

LEPKI OSAT
Cirsium eristhales (Jacq.) Scop., (Asteraceae – NEBINOVKE).

Trajnica 50-180 cm, cveti in semeni VII-IX, raste na posekah, gozdnih travnikih, meliščih in travniščih od nižin do subalpskega pasu.

Vse vrste osatov so bogata paša za čebele in medoljubne žuželke.

**Rastišče številka 39**

MALA STRAŠNICA
Sanguisorba minor Scop. (Rosaceae – ROŽNICE)

Trajnica, 15-30 cm, cveti in semeni V-VII, raste na travnikih, ob poteh, od nižine do montanskega pasu.

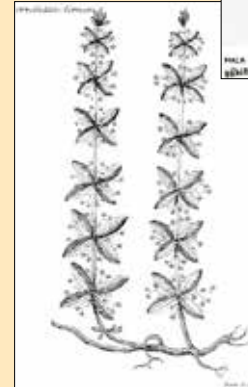
Brti že v marcu, listi so okusna po kumaricah dišča začimba.

**Rastišče številka 40**

GOLA DREMOTA
Cruciata glabra = Galium verum Scop., (Rubiaceae – BROŠČEVKE).

Trajnica do 15 cm, cveti in semeni IV-VI, raste po travnikih in gozdnih robovih.

Dremoto navadno prezremo, smo pa naravnost očarani, če si ogledamo njeno filigransko rast.



Risba iz Flore Carniolicae 1772

**Rastišče številka 22**

RUMENO MILJE
Paederota lutea Scop., (Scrophulariaceae – ČRNOBINOVKE).

Trajnica do 30 cm, cveti in semeni IV-VIII, raste v previsnih skalnih (tudi zidnih) razpokah in gruču od montanskega do alpskega pasu. Tudi v samem mestu Idrija tu in tam v starem obzidju hudoornika Nikove.

Rastišče številka 32

BRADAVIČASTA TRDOLESKA – KAPICE
Euonymus verrucosa Scop., (Celastraceae – TRDOLESKOVKE).

Listopadni grm 1-4 m, cveti in semeni V-VI, raste na prisojnih med apnenčastim skalovjem, od nižine do montanskega pasu. Skratnordični strupeni plodovi (»kapice«) se ob dozoritvi odpro in vijoličasto črna bleščeča semena, prekrita z oranžnim ovojem, obvisijo na tenkih nitih.

**Rastišče številka 10**

VREDNIKOVLISTNA MEDVEŽKA
Spiraea chamaedrifolia = Spiraea ulmifolia Scop., (Rosaceae – ROŽNICE).

Listopadni grm do 1 m višine; cveti in semeni V-VIII, raste na svetlih kamnitih pobočjih, v skalovitih gozdovih na prisojnih, redko in raztreseno v gričevnatem in gorskem pasu.

Iz raznih vrst medvežk so vzgajali številne priljubljene sorte za parkovni okras.

**Rastišče številka 15**

ČRNA MURKA
Nigritella rhellicani = Orchis nigra Scop., (Orchidaceae – KUKAVIČEVKE).

Trajnica, 6-16 cm, cveti in semeni VI – IX, raste na kamnitih travniščih od 1500-3000 m.n.v.

Scopoli (Fl. carnoliola 1772): »...Domuje v tolminskih in bohinjkih Alpah. Po prijetnem vonju prekaša vse alpske rastline. Pastirjem je priljubljena...«

Pri nas jo strogo varuje zakon od l. 1922, saj je trganje ali celo presajanje tega ljubelega bitja vedno le zanesljiv umor. K njej lahko le poklekneš in se skloniš, da uživaš v oblaku njene dišave, jo slikaš in se poslovliš. Tako boš lahko leto za letom hodil k njej po vedrino in zdravje. Našega spominskega vrta izbranka raste na Poreznu (1632 m).

Rastišče številka 16

VELECVETNI POPON – SONČECE
Helianthemum grandiflorum = Cistus grandiflorus Scop., (Cistaceae – BRŠKINOVKE).

Trajnica, 8-15 (30) cm, cveti in semeni VII-IX, raste na prisojnih in suhih travnikih, na kamnitih tratah od montanskega do alpskega pasu.

**Rastišče številka 12**

ČRNI GABER
Ostrya carpinifolia Scop. (Carpinaceae – GABROVKI).

Listopadni grm ali manjše drevo, cveti po spolih ločeno, a na isti rastlini (enodomnost), IV-V, nizi plodičev se raztrošajo do pozne jeseni.

Raste po svetlih, prisojnih kamnitih gozdovih, pobočjih in gmajnah od nižine do gorskega pasu.

**Rastišče številka 14**

RUŠNATA ZVONČICA
Campanula cespitosa Scop., (Campanulaceae – ZVONČIČEVKE).

Trajnica na gruču, 10-20 cm, cveti in semeni VII-IX, raste v skalnih razpokah, od nižine do subalpskega pasu.



Vrt se mimoidočim predstavlja sam, o njem pa obiskovalci glavne informacije izvedo z napisne table. Ob pomoči Silvija Jereba s Kolektor Kolina in krajevne skupnosti smo jo postavili leta 2007. Načrt zanjo je izdelala arhitektka Polona Troha – Kleindienst, besedilo pa so prispevali dr. Tone Wraber, Marija Bavdaž, dr. Jože Čar, Janez Kavčič in Ivica Kavčič. Leta 2009 pa je Muzejsko društvo pod uredniško roko prof. Marije Bavdaž izdalo obširno zbirko s predstavitevjo zgodovine raziskovalcev in obširno predstavitevjo vrta in njegovih rastlin. Po vrtu vodimo skupine, obišče nas veliko šolarjev. Za čas obiska se je možno dogovoriti na idrijskem Turističnem informacijskem centru.

In ker rožice ne cvetijo vse leto, smo jih za vas zbrali pod streho, v mali muzejski zbirki, spet v prostorih bivše rudniške reševalne postaje na Vodnikovi ulici. Tu, poleg zbirke lišajev, metuljev, praživali in predstavitev zastrupljanja z živim srebrom, cvetijo vse leto na slikah akademskega slikarja Rafaela Terpina. A to je že druga zgodba, to je že druga stopnica na poti k zamišljenemu oddelku naravoslovne dediščine (živa narava) na Idriskem, kjer morajo najti prostor tudi živali, minerali, kamnine ...

»...vrednote moramo ozavestiti, jih skozi delo širiti med sedanje in bodoče prebivalce, obiskovalce in raziskovalce ...«

8. novembra bomo v prostorih Mestnega muzeja Idrija gostili letno srečanje članov Botaničnega društva Slovenije, ki se, po njegovem ustanovitelju, imenuje »Wrabrov dan«. Prisrčno vabljeni – naravoslovni duh v mestu Idrija se nadaljuje.



Enej Logar, minimoto

Nepremagljivi dvakratni državni prvak v minimotu

Robert Šabec

Enajstletni Enej Logar je novo ime na področju slovenske in vse bolj tudi evropske motoristične scene. »Dober sem na ravninah, boljši pa moram biti pri »žlajfanju«. To moram popraviti že v Vrtojbi, kjer bom peljal na polno,« je le nekaj dni pred dirko in kljub dejstvu, da mu je za osvojitve naslova državnega prvaka zadostovalo le pripeljati v cilj, povedal Enej. Rečeno, storjeno! Zmagal je v prvi in drugi dirki.

V letošnjem letu je s sijajno odpeljano zadnjo dirko septembra v Vrtojbi že drugo sezono zapored osvojil naslov državnega prvaka. Lovoriko je osvojil kljub preskoku iz lanske najmlajše otroške kategorije v kategorijo višje. Njegove vožnje so dejansko svet zase. Njegovi nastopi v minimotu so izpeljani premišljeno in dovršeno. Na tekmi praviloma zmaguje v prvi in drugi vožnji. Zdi se, kot da tega mladega fanta ne zaustavijo niti vremenske nevšečnosti. Odlično se znajde na suhem dirkališču. Na predzadnji letošnji tekmi za državno prvenstvo na Vranskem je praktično pometelskonkurenco tudi v deževnem vremenu in na povsem mokri progji. Podobno velja tudi za uvrstitve na

prostih treningih. Nepremagljiv je na kvalifikacijah ... Državnemu prvenstvu, kjer v zadnjih dveh letih nima primerne nasprotnika, zato sledijo tudi tekme na regionalnem italijanskem prvenstvu, kjer pa je konkurenca močnejša. Enej je tudi tu že na prvi tekmi osvojil zavidanja vredno tretje mesto. Pri tem ne gre pozabiti, da italijanska prvenstva pregovorno veljajo za zibelko največjih imen v svetu motociklizma. Temu dejstvu pritrjuje tudi podatek, da se tu že v najmlajši kategoriji med seboj pomerijo tudi številni dirkači, ki imajo podporo tovarniške ekipe. Za Eneja to seveda ne velja. Na tekmovanja ga praviloma spremlja (le) oče oziroma družina. Zaradi dobrih uspehov se je na dveh tekmah poizkusno pomeril tudi že v evropski konkurenci. Enej nastopa za moto klub ŠKD Gas Vrtejsba Motor in tekmuje s 40 ccm2 znamke Polini, ki na dirkališču razvije zavidljivih 80 km/h.

Zanimiva je pripoved o tem, kako je Enej sploh pričel z vožnjo motorja. Njegov oče Erik, nekdanji dirkač v reliju in sedaj zaposlen na AMZS, je na svojem računalniku postavil spletno stran, na kateri so bile fotografije mini motorjev. Enej jih je seveda opazil in se nad njimi takoj navdušil. Oče



je sina s prošnjo o nakupu motorja diplomatsko napotil do mame. »Ne bo šlo, saj niti kolesa brez pomožnih kolesc ne znaš voziti,« mu odvrne leta. Nekaj dni zatem je mali Enej že pridno kolesaril po ulici, in to brez kakršnihkoli pripomočkov ... Motor je bil pri hiši.

Prav mogoče je moto želji in odločitvi o dirkanju svoj delež prispevala tudi pestra družinska tradicija. Njegov stari oče Marjan Logar je bil namreč že v davnem letu 1977 prvi idrijski voznik relija. Poleg že omenjenega očeta Erika je v reliju še vedno aktiven tudi njegov stric Zmago. Motoristična pot Eneja je torej tudi po tej plati nekako začrtana. Morebiti velja tudi zato resno prisluhni želji enajstletnega dirkača, da bi s tekmovanji nadaljeval ter se že čez nekaj let pomeril tudi v najmočnejši svetovni MotoGP konkurenci. Ob naštevanju številnih imen slavnih dirkačev, s katerimi se je po tekmah fotografiral, njegove otroško radovedne oči zasijejo s posebnim žarom. Kdo ve, morebiti bo v prihodnjih nekaj letih prav Enej postal konkurenca legendarnemu Valentinu Rossiju ali izjemnemu Marcu Marquezu.



Enej in še en mlad slovenski dirkaški up Jaka Gorjan ob Marcu Marquezu



- PREVOZI OSEB IN SKUPIN
- PREVOZI BLAGA
- HITRA DOSTAVA POŠILJK (Ljubljana in okolica)
- ORGANIZACIJA PREVOZOV
- RENT-A-CAR

RCT TRANS

Partizanska 8, 5280 Idrija
rctrans@amis.net
www.rctrans.si

☎ 041 648 393
☎ 051 316 999

NAJMLAJŠE TENIŠKE NAVDUŠENCE VABIMO V TENIŠKI VRTEC IN TENIŠKO ŠOLO

Teniški klub Kolektor ima organizirano vadbo tenisa za otroke stare **od 5-6 let in od 1.-3. razreda OŠ**. Vadbi potekata vzporedno na teniških igriščih v **Mejci** ter kasneje pod **balonom ob torkih in četrkih** od **17.00 – 18.00 ure**.

Da bi zagotovili kakovostno vadbo bo **na vsakih 6 otrok 1 teniški trener**.

CILJI PROGRAMA SO:

- vključitev najmlajših v šport
- razvoj osnovnih motoričnih sposobnosti
- razvoj socialnih veščin in samostojnosti
- zabavno, aktivno in sproščeno druženje z vrstniki (PLAY & STAY)
- uporaba manjših loparjev in mehkih žog
- razvoj temeljnih športnih vrednot.

CENA PROGRAMA:

25 EUR/2xmesečno in 15 EUR/1x mesečno

Programi že potekajo. Prijave sprejemamo celo leto.

Prijave in dodatne informacije na:

- 041 475 325 (Nataša) ali na
- info@tkkolektor.

Nudimo
30%
popust na
drugega
otroka

TK KOLEKTOR VPISUJE V ...

10-URNI TEČAJ TENISA ZA ODRASLE

Ob torkih in četrtek od **18. – 20. ure**

V oktobru bo potekal 10-urni tečaj tenisa za odrasle, na željo vadečih bomo za dodatno obremenitev lahko vključili še motorične in kondicijske vaje.

Predviden začetek vadbe je v četrtek, **16. 10. 2014**. Prijave sprejemamo do zapolnitve prostih mest oz. do **15. 10. 2014**

Cena tečaja: **40 EUR**

*Loparje za vse aktivnosti
priskrbimo mi!*

Prijave na: info@tkkolektor.si
www.tkkolektor.si

REKREATIVNA VADBA DIJAKOV

Vodena vadba dijakov bo potekala po dogovoru ob petkih od **14.30 – 16.00**.
Predviden pričetek vadbe je **3. 10. 2014**

Cena programa: **18 EUR**

KUPON ZA 1 URO BREZPLAČNE VADBE

Teniški vrtec ali teniška šola 1.-3. razred

Kupon velja za vsakega otroka 1x!

Potrebna je predhodna prijava preko maila.

Kolektor open

V soboto, 30. 8. 2014, se je odvijal 2. teniški turnir Kolektor open za moške posamezno z nagradnim skladom 300 evrov. Turnirja se je udeležilo 16 igralcev iz Idrije, Kočevja in Cerkna. Prva tri mesta so osvojili trije Idrijčani. Brez konkurence je zmagal trener idrijskega teniškega kluba Jaka Flajšaker, drugo mesto je osvojil Robert Vončina, tretje mesto pa si je priboril Igor Bogataj. Odigranih je bilo 50 tekem, 4 tekme pa niso bile odigrane.

Zahvaljujemo se lepotnemu salonu Mistika za darilne bone, obenem pa člane kluba obveščamo, da ob obisku salona še vedno dobijo 10 % popust ob predložitvi članske izkaznice.



Teniške počitnice

Teniških počitnic, ki so potekale zadnji teden avgusta, se je udeležilo kar 22 otrok. Muhasto vreme je nekako zdržalo in otroci so lahko uživali ob učenju igranja tenisa in angleškega jezika. Jaka Flajšaker, Sanja Likar in Nataša Pivk Vončina so pokrivali teniški del, Katarina Kavčič pa angleščino po metodi Helen Doron, kjer učne urice, polne zabave in iger, potekajo samo v angleškem jeziku brez vsakršne uporabe slovenščine. Otroci so skozi igre in s pomočjo pripomočkov gledali, opazovali in počakali, da so iz okolice dobili toliko informacij, da so razumeli. Izpiljena metoda daje čudovite rezultate, način dela pa je prilagojen otrokom in njihovi razvojni stopnji.

S pohodom do konjušnice Sever so nekateri tudi prvič prišli v stik s konji in jih tudi jahali.

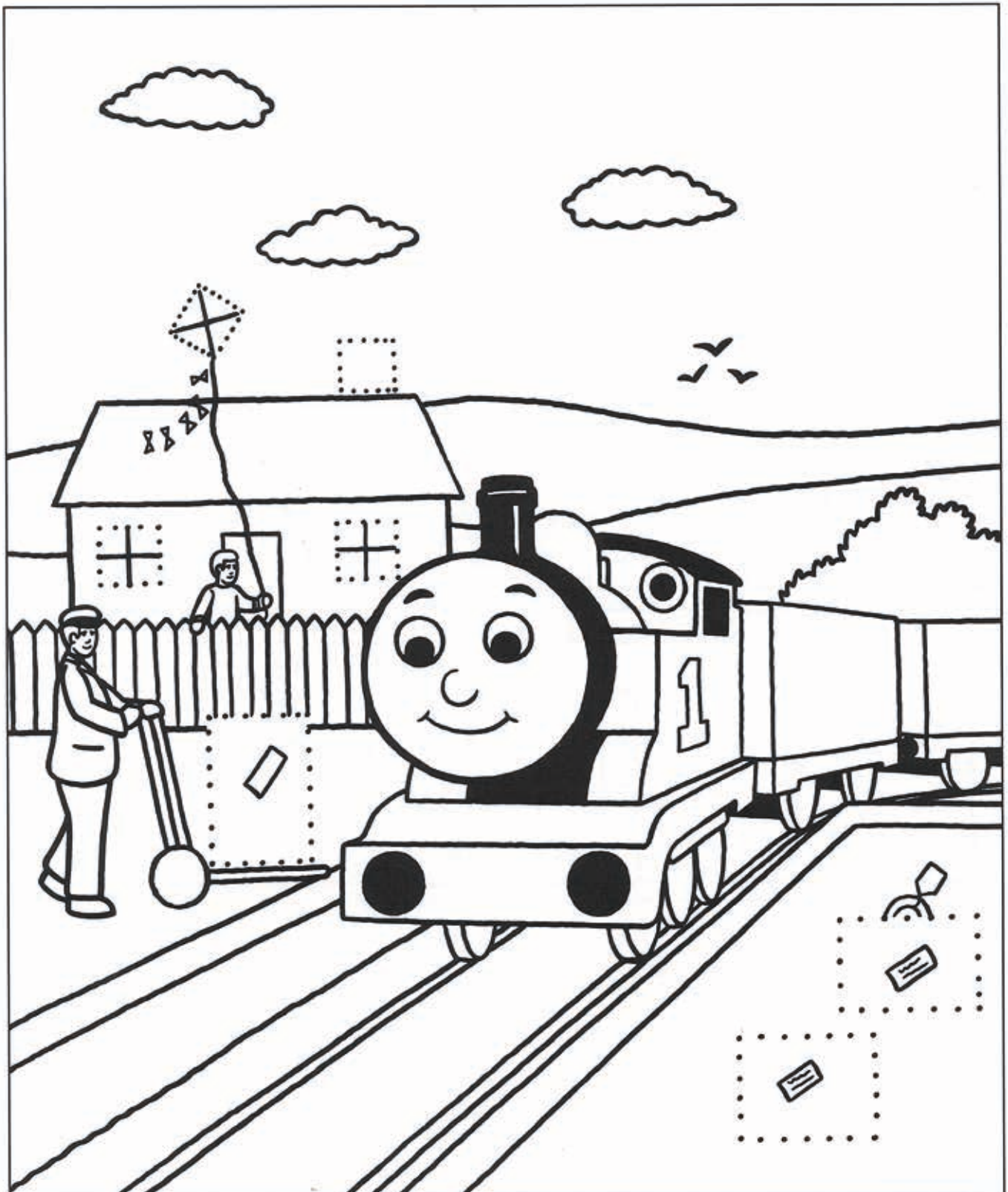
Otroci so lahko svojo ustvarjalnost pokazali tudi pri izdelavi izdelkov iz starih teniških žogic.

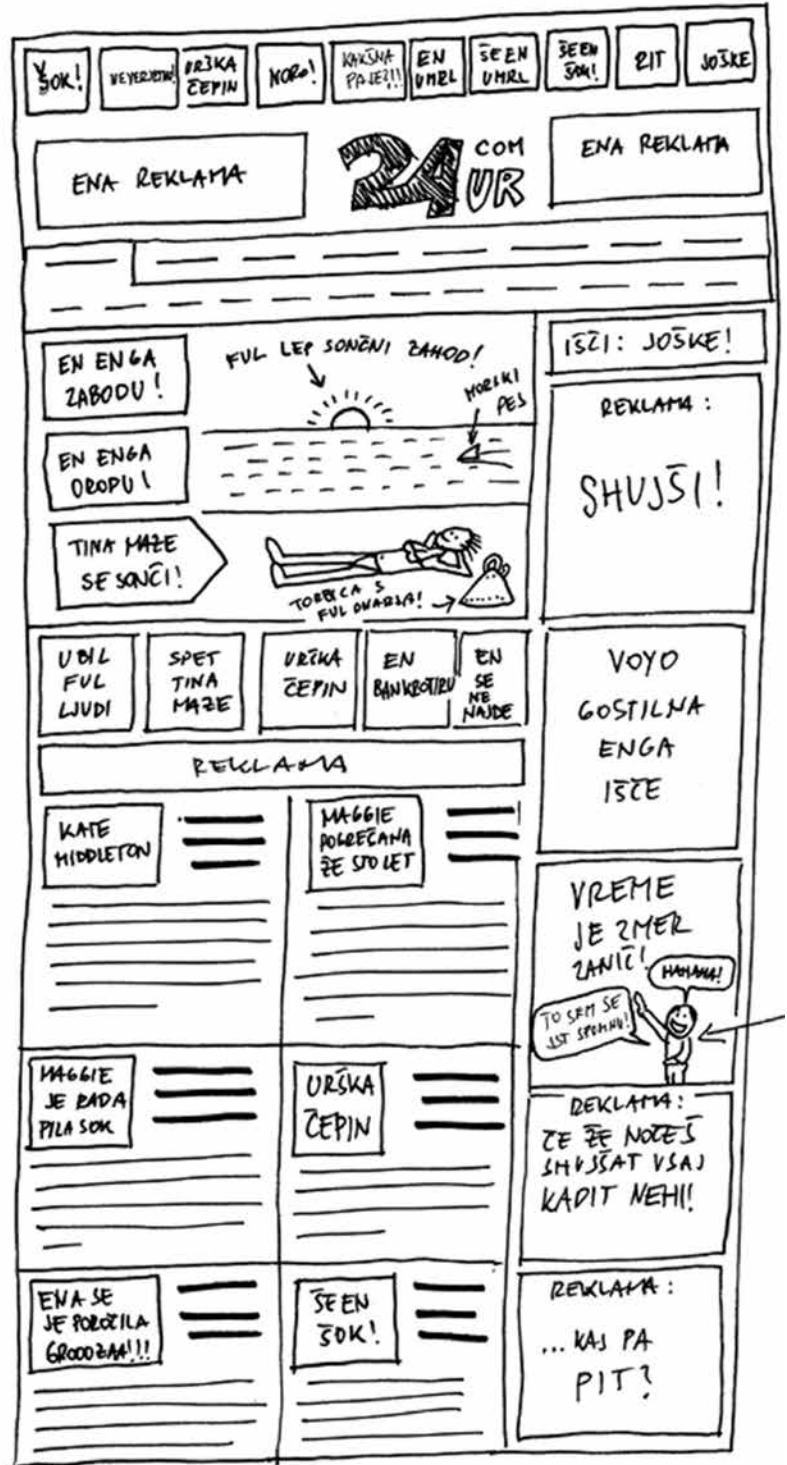
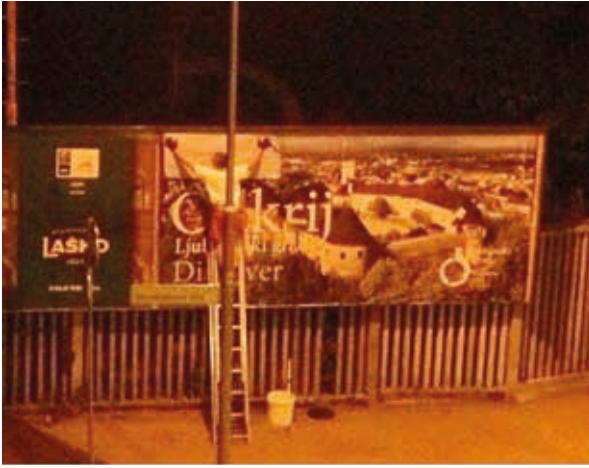


Uživali smo ob kosilih v naravi naravnost iz Nebes. Ob tej priložnosti se najlepše zahvaljujemo podjetju Nebesa gostinske storitve, d. o. o. za donirana kosila otrokom.



Poišči 4 kvadrate in 3 pravokotnike. Poveži pike.





B BRUS TRANSPORT



ISO 9001
BUREAU VERITAS
Certification



„Edine prave meje,
so meje naše vizije“